

КИР БУЛИЧОВ

РОЖДЕНИЯТ ДЕН НА АЛИСА

Част 7 от „Алиса от XXI век“

Превод от руски: Мая Халачева, 1981

chitanka.info

1.

Алиса е родена на 17 ноември. Това е добър ден за такова събитие. Можеше да бъде и значително по-лошо. Аз например познавам един човек, който е роден на 1 януари, така че никой не празнува специално рождения му ден, защото Нова година е общ празник. Лошо е за тези, които са родени през лятото. Всички приятели са във ваканция и са заминали. В това отношение Алиса не можеше да се оплаче.

Около седмица преди рождения ѝ ден, като се върнах от зоологическата градина, аз се замислих: какво да ѝ подаря? Това винаги е проблем. При мен например са се събрали осем еднакви вратовръзки, шест балерини, направени от корени и шишарки, три надуваеми подводни лодки, четиринадесет атомни запалки, куп изрисувани дървени лъжици и много други ненужни вещи, които получаваш на рождения си ден и внимателно прибираш: синята чашка — при петте вече подарени днес сини чашки, пепелника във вид на кораба на звездните скитници — при трите също такива пепелника.

Седях и си припомнях какво ми искаше Алиса през септември. Искаше ми нещо. Нещо ѝ трябваше. Дори тогава си помислих: „Много добре, ще ѝ го подаря за рождения ден“. И забравих.

В това време позвъни видеофонът.

На екрана се появи страшната муцуна на моя стар приятел, космическия археолог Гръмозека от планетата Чумароз. Гръмозека е два пъти по-голям от обикновен човек, има десет пипала, осем очи, коруба на гърдите си и три добри, глупави сърца.

— Професоре — каза той, — недей плака от радост, че ме виждаш. След десет минути ще бъда у вас и ще те притисна до гърдите си.

— Гръмозека! — успях само да кажа аз, екранът се изключи и моят приятел Гръмозека изчезна. — Алиса! — извиках. — Гръмозека е пристигнал!

Алиса учеше в съседната стая. Тя с удоволствие се откъсна от работата си и дотича при мене в кабинета. След нея се домъкна и ходещото храстче. Бяхме го донесли от последното си пътешествие. Храстчето беше разглезено и искаше да го поливаме само с компот. И затова из къщи ставаха сладки локви и нашият робот-домашен помощник по цели дни мърмореше, докато триеше пода след капризното растение.

— Помня го — каза Алиса. — Миналата година срещнахме Гръмозека на Луната. Той какво разкопава?

— Някаква мъртва планета — казах аз. — Намерили са там развалини от градове. Четох за това във вестника.

Гръмозека води бурен скитнически живот. Общо взето жителите на планетата Чумароз обичат да си седят в къщи. Но няма правила без изключения.

През своя живот Гръмозека е обиколил повече планети, отколкото хиляда негови съотечественици взети заедно.

— Алиса — казах аз, — какво да ти подаря за рождения ден?

Алиса погали храстчето по листенцата и отговори замислено:

— Татко, това е сериозен въпрос. Трябва да си помисля. Ти само не предприемай нищо без моя съвет. Иначе ще ми донесеш ненужен подарък.

В този момент входната врата се отвори и подът затрепера под тежестта на госта. Гръмозека се вмъкна в кабинета, разтвори огромната си уста, осеяна със зъби като на акула, и закрещя от прага:

— Ето ме и мене, мои безценни приятели! Направо от космодрума — при вас. Изморен съм и възнамерявам да поспя. Постели ми, професоре, на пода твоя любим килим и ме събуди след двадесет часа.

Тогава той видя Алиса и зарева още по-високо:

— Момиченце! Щерко на моя приятел! Колко си пораснала! На колко години си?

— След една седмица ставам на десет — каза Алиса. — Ще започна второто десетилетие.

— Точно сега решавахме какво да ѝ подаря за рождения ден — казах аз.

— И измислихте ли?

— Още не.

— Срамота! — каза Гръмозека, като седна на пода и разхвърля наоколо пипалата си, за да си починат. — Ако аз имах такава мила дъщеричка, щях да ѝ празнувам рождени дни всяка седмица и бих ѝ подарявал по една планета.

— Разбира се — казах аз, — особено ако се има предвид, че на Чумароз годината е по-дълга от осемнадесет земни години, а седмицата е колкото четири земни месеца.

— Професоре, винаги ще развалиш настроението на човека! — обиди се Гръмозека. — Имаш ли валериан? Само че неразреден. Измъчва ме жажда.

Не се намери валериан, изпратихме робота-домашен помощник в аптеката.

— Е. разказвай — казах аз, — какво правиш, къде копаеш, какво си намерил.

— Не мога да ти кажа — отговори Гръмозека. — Кълна се в Галактиката, това е страшна тайна. А може би сензация.

— Щом не искаш да кажеш — недей — свих рамене аз. — Досега не знаех, че археолозите имат тайни.

— Ох — изстена Гръмозека и от ноздрите му излезе жълт дим, — аз обидих най-добрия си приятел! Ти си ми сърдит! Край! Аз си отивам и може би даже ще сложа край на живота си. Заподозрян съм в прикритост!

Осем тежки, димящи сълзи се изтърколиха от осемте очи на моя чувствителен приятел.

— Не се разстройвайте — каза тогава Алиса. — Татко не искаше да ви обиди. Аз го познавам.

— Аз сам се обидих — каза Гръмозека. — Къде е валерианът? Защо тези работи никога не могат да свършат работа? Сигурно си стои и си приказва с другите работи-домашни помощници. За времето или за футбол. И съвсем е забравил, че умирам от жажда.

— Да ви донеса ли чай? — попита Алиса.

— Не — изплашено размаха пипала Гръмозека, — това за мене е истинска отрова!

За щастие, в този момент се върна роботът с голяма бутилка валериан. Гръмозека си наля валериан в чаша и на един дъх го изпи, а от ушите му започна да излиза бяла пара.

— Сега вече е по-добре. Сега вече ще мога да ти издам, професоре, много важна тайна. Пък да става каквото ще!

— В такъв случай не трябва — казах аз. — Не искам да ти се случи нещо.

— Но никой, освен мен, не знае, че това е тайна — възрази Гръмозека.

— Вие сте много странен археолог — каза Алиса. — Значи няма никаква тайна?

— Има тайна — отговори Гръмозека. — Съвсем истинска тайна, но не в този смисъл, в който вие я разбирате.

— Гръмозека — казах аз, — ние нищо не разбираме.

— Нищо не разбираме — потвърди Алиса.

За да не губи напразно време, Гръмозека допи валериана направо от бутилката, така въздъхна, че затрепераха стъклата, и ни разказа следното.

Археологическата експедиция, в която работи Гръмозека, отлетяла за мъртвата планета Колеида. Преди на Колеида живеели хора, но неизвестно защо преди сто години всички умрели. И даже всички животни на планетата измрели. И насекомите, и птиците, и рибите. Нито една жива душа. Само развалини, вие вятър, вали дъжд. Даже тук-таме по улиците още има коли и паметници на велики хора.

— Война ли е имало там? — попита Алиса. — И са се избили един друг?

— Откъде такива мисли у тебе? — учуди се Гръмозека.

— По история изучаваме средните векове — отговори Алиса.

— Не, там не е имало война — каза Гръмозека. — Ако е имало такава страшна война, то и след сто години щяха да останат следи.

— Но може би са използвали някакви отровни газове? — попитах аз. — Или атомна бомба? А след това е започнала верижната реакция.

— Ти си умен човек — каза Гръмозека, — но говориш глупости. Нима ние, опитни археолози, майстори в работата си, начело с мене, който гледа под земята и вижда как се промъква дъждовният червей, нима ние не бихме се сетили?

Гръмозека поклати глава и така страшно блесна с очи, че аз внимателно погледнах към Алиса — дали не се е изплашила от моя добър-добър приятел?

Но Алиса не се беше изплашила от Гръмозека. Тя мислеше.

— Ние имаме едно подозрение — каза Гръмозека. — Само че то е тайна.

— Нападнали са ги — каза Алиса.

— Кой?

— Как кой? Космическите пирати. Аз съм ги виждала.

— Глу-пос-ти — отговори Гръмозека и се разсмя, като тресеше всичките си пипала и счупи вазата с цветя, която беше на перваза.

Направих се, че нищо не съм забелязал и Алиса се престори, че не е видяла. Знаехме, че Гръмозека много ще се разстрои, ако разбере какво е станало.

— Космическите пирати не могат да унищожат цяла планета. И освен това вече не съществуват космически пирати.

— Тогава какво е погубило Колеида?

— Точно за това съм пристигнал — каза Гръмозека.

Ние с Алиса мълчахме и не задавахме повече въпроси. Гръмозека също замълча. Той чакаше ние да го разпитваме. И много му се искаше дълго да не се предава, а накрая да се предаде.

Така мълчахме около две минути. Най-после Гръмозека съвсем ни се разсърди.

— Виждам — каза той, — че не ви е интересно.

— Не, защо — възразих аз, — много ни е интересно. Само че ти не искаш да говориш и затова ние мълчим.

— Защо да не искам да говоря? — извика Гръмозека. — Кой е казал такова нещо?

— Ти каза.

— Аз? Не може да бъде!

Тогава реших да подразня приятеля си, който буквално се раздираше от желание да ни разкаже всичко.

— Ти, Гръмозека, се канеше да поспиш двацетина часа. Лягай на килима в столовата. Само сложи масата в ъгъла. Алиса, върви да учиш.

— А, така ли... — каза Гръмозека. — Значи такива са приятелите ми? Бързаш при тях през цялата Галактика, за да им разкажеш интересна новина, а те веднага те пращат да спиш. Скучно им е с мене! Не им е интересно с мене! Моля! Само ми покажи къде е банята, искам да си измия пипалата.

Алиса ме гледаше умолително. Толкова ѝ се искаше да разпита Гръмозека!

Но той вече тръгна към банята, като закачаше с пипалата си мебелите и стените.

— Татко, защо постъпи така него? — прошепна Алиса, когато Гръмозека излезе. — Той искаше да ни разкаже.

— Тогава да не се преструва — казах аз. — Ако бяхме почнали да го молим, още два часа щеше да ни мъчи. А сега сам ще ни разкаже. Може да се хванем на бас.

— Хайде — съгласи се Алиса. — На какво? Аз казвам, че Гръмозека е много обиден и нищо няма да ни разкаже.

— А аз казвам, че той е много обиден, но точно затова ще ни разкаже всичко.

— На един сладолед.

— На сладолед.

Така ние се хванахме на бас. И още не бяхме успели да си разделим ръцете, когато стените в коридора затрепераха. Гръмозека се връщаше.

Той беше мокър, вода се стичаше по корубата му и пипалата му оставяха по пода неравни мокри ивици. Отзад вървеше роботът-домашен помощник с парцал и триеше пода след госта.

— Слушай, професоре — попита Гръмозека, — къде ти е детският сапун?

— Сапунът? — учудих се аз. — Сапунът е на полицата. Нима го няма там?

— Там е — засмя се Гръмозека. — Дойдох специално да се пошегувам с тебе. Ти вече си мислеше, че бързам да ти откроя тайната. И сигурно си казал на дъщеря си: ето, идва глупакът Гръмозека, който толкова иска да сподели тайната си с нас, че даже е забравил да си изтрие пипалата. Така ли е?

Свих рамене.

Но Алиса веднага ме издаде.

— Ние даже се хванахме на бас — каза тя. — Аз казах, че вие няма да дойдете.

— Така — Гръмозека отново седна на пода и разположи наоколо мокрите си пипала като листа, — сега съм доволен: вие искате да ми се

подиграете, а аз се подиграх с вас. Квит сме. И затова слушайте, приятели мои. Помните ли епидемията от космическа чума?

2.

Разбира се, че помнехме тази епидемия. По-точно аз я помнех, а Алиса беше чела за нея. Преди петнадесет години на Земята се завърна експедиция от осемнадесетия сектор на Галактиката. Както се полагаше в тези времена, далечната експедиция кацна не на самата Земя, а на базата на Плутон, за да премине през карантина. Това спаси планетата ни.

Двама членове на екипажа бяха болни от неизвестна болест. Изпратиха ги в изолатор. Но независимо от всички лекарства, те се чувствуваха все по-зле и по-зле. На следващия ден се разболяха и другите членове на екипажа, а след още два дни — всички, които бяха на базата.

На Земята беше обявена тревога и специален медицински кораб се понесе към Плутон. Няколко дена продължи борбата за живота на космонавтите и сътрудниците на базата. И завърши с поражение на лекарите. Те не само не успяха да излекуват болните, но и те самите, независимо от всички мерки, също се разболяха.

Тогава нарекоха тази болест космическа чума.

Беше обявена карантина и патрулните кораби курсираха около Плутон, за да не би някой да се приближи до него. През това време най-добрите лекари на Земята и на другите планети се стараеха да разгадаят тайната на болестта. Изглеждаше, че срещу нея няма средство и с нищо не може да бъде спряна. Не помагаха нито лекарствата, нито дебелите стени на изолаторите.

И едва след три месеца, с цената на огромни жертви и усилия от страна на няколко хиляди учени, намериха причината за болестта и разбраха как да я победят.

Оказа се, че е било така трудно да се справят с чумата, защото са я пренасяли вируси, които притежават две странни свойства: първо, можели да се маскират като своите безвредни събрата и било съвсем невъзможно да бъдат открити в кръвта, а второ, всички заедно представлявали разумно същество. Всеки вирус поотделно не можел

да мисли и да взема решения, но когато се събирали заедно няколко милиарда, се образувал странен, зъл разум. И щом лекарите се доближавали до разгадката на чумата, разумът веднага заповядвал на всички вируси да изменят формата си, измислял противоотрови срещу лекарствата, намирал нови пътища да убива хората.

Когато учените се сетиха каква е работата, те се опитаха да установят връзка с вирусния разум. Но той не пожела да разговаря с хората. Или не може — всичките му мисли, цялата му изобретателност бяха насочени само към разрушение, той не можеше да създава нищо.

По-късно, когато космическата чума вече беше победена, в архивите на други планети бяха открити документи, в които се споменаваха за тези вируси.

Оказа се, че Слънчевата система не е първото място, където се е появила тази чума. Вирусите бяха виновни за гибелта на планети и на цели планетни системи. И ако не се откриел начин да бъде победена чумата, вирусите не се успокоявали, докато не унищожели всичко живо на планетата. След като изтребели хората и животните, вирусите или излитали като рой пчели в космическото пространство, където причаквали някой космически кораб или планета, за да ги нападнат, или оставали на планетата и изпадали в летаргичен сън.

Космическите археолози от експедицията на Гръмозека бяха решили, че сигурно планетата Колеида е загинала от космическа чума. Обитателите ѝ не са открили начин да се справят с епидемията.

И за да се убеди напълно в това, Гръмозека пристигнал при нас на Земята. На Земята има Институт на времето. Неговите сътрудници могат да пътешествуват в миналото. И Гръмозека решил да помоли Института да изпратят в експедицията машина на времето, някой да отлети в миналото на Колеида и да види дали всичките ѝ жители не са загинали от космическа чума.

3.

На следващия ден Гръмозека от сутринта отиде в Института на времето. Губи се там до обяд и Алиса, която вече знаеше всичко за работата му, като си дойде от училище, остана в къщи да чака завръщането на археолога. Беше ѝ много интересно да разбере как ще свърши всичко това.

Видяхме Гръмозека от прозореца. Затрепераха стъклата и нашата къща леко се затресе. Гръмозека вървеше по средата на улицата, ръмжеше някаква песен и носеше толкова голям букет цветя, че закачаше с него сградите от двете страни на улицата. Минувачите при вида на нашето скъпо чудовище се притискаха към стените и малко се плашеха, защото никога по-рано не бяха виждали букет цветя с диаметър пет метра, изпод който се подават дебели пипала с нокти на края. Гръмозека даваше по едно цвете на всеки минувач.

— Ей! — извика приятелят ми, като спря под прозорците ни.

— Здравей, Гръмозека! — извика Алиса, отваряйки прозореца.
— Добри новини ли носиш?

— Всичко ще ви разкажа, мили мои! — отговори Гръмозека и даде цвете на едно старче, което от учудване седна направо на тротоара. — Но засега приемоте това скромно букетче. Ще ви го предам на части, защото няма да мога да вляза с него във входа.

И Гръмозека протегна пипала с първата партида цветя.

След пет минути цялата стая беше натъпкана с цветя и аз даже загубих от погледа си Алиса. Най-последния наръч беше вече в стаята. Попитах:

— Алиса, къде си?

Алиса се обади от кухнята:

— Събирам всички тенджери, чаши, купи, чинии и вази, за да наля в тях вода и да сложа цветята.

— Не забравяй ваната — казах аз. — Напълни я с вода. В нея ще се събере голям букет.

След това, гребейки в цветното море, аз заплувах към вратата, за да я отворя и да пусна Гръмозека в къщи.

Като видя какво става в апартамента, Гръмозека беше много доволен.

— Аз мисля — каза той, докато ни помагаше да разпределяме цветята по тенджерите, вазите, купите, паниците, чиниите и чашките, да ги топим във ваната и кухненския умивалник, — аз мисля, че никой преди не ви е носил такъв великолепен букет.

— Никой — съгласих се аз.

— Значи аз съм най-добрият ви приятел — каза Гръмозека. — А в къщата пак няма нито капка валериан.

Като каза това, Гръмозека легна на пода върху килима от цветни листенца и ни разказа какво е успял да свърши през деня.

— Най-напред отидох в Института на времето. Там много ми се зарадваха. Първо, защото при тях е отишъл самият Гръмозека, знаменитият археолог...

Тук Алиса прекъсна нашия гост и попита:

— Гръмозека, а те откъде знаят за тебе?

— Всички знаят за мене — отвърна Гръмозека. — Не прекъсвай по-възрастните. Когато ме видяха на вратата, всички припаднаха от радост.

— То е било от страх — поправи го Алиса. — Някои, които не са те виждали, могат да се изплашат.

— Глупости! — каза Гръмозека. — На нашата планета ме смятат за красавец.

Той се засмя и цветните листенца литнаха във въздуха.

— Не мисли, че съм толкова наивен, Алиса — каза той, като се насмя. — Аз зная кога се страхуват от мен и кога се радват, че ме виждат. Затова винаги чукам на вратата и питам: „Има ли малки деца и жени със слаби нерви?“. Ако ми отговорят, че няма, тогава влизам и казвам, че аз съм известният археолог Гръмозека от Чумароз. Сега доволна ли си?

— Доволна съм — каза Алиса. Тя седеше, кръстосала крака, върху свитото на кълбо пипало на Гръмозека. — Продължавай. Значи, първо, те се зарадваха, че при тях е отишъл самият Гръмозека. А второ, защо?

— Второ — продължи Гръмозека, — защото те едва вчера били приключили изпитанията на нова машина на времето. Ако по-рано всички машини на времето можеха да работят само в зданието на института, то новата машина може да бъде пренесена на друго място. Тя се захранва от атомни батерии. Точно се канели да откарат машината на Чудното езеро.

— Къде? — учудих се аз.

— Гръмозека искаше да каже на Чудското езеро, нали? — каза Алиса. — Гръмозека има право да не знае някои събития от нашата история.

— Аз точно така казах — Чудското езеро — заяви Гръмозека. — А който не е чул, значи има болни уши... Те искали да видят как Александър Македонски е победил лисиците-рицари.

— Точно така — каза Алиса. — Те са искали да видят как Александър Невски е победил там кучетата-рицари.

— Ох — въздъхна Гръмозека, — все ме прекъсват! Но като разбрах, че така или иначе готвят машината на времето за пътуване, аз им казах: „Какво представлява едно езеро, когато на ваше разположение ще бъде цяла планета? А на езерото винаги можете да отидете, защото всеки ученик знае, че Александър Невски е победил всички рицари. А какво се е случило на планетата Колеида не зная даже аз, великият археолог Гръмозека. Макар че най-вероятно тя е загинала от космическа чума“.

— И те съгласиха ли се? — попита Алиса.

— Не веднага — призна Гръмозека. — Отначало казваха, че машината не е проверена и в такива трудни условия като в космоса може да откаже и да се случи авария. След това, като казах, че на Колеида условията съвсем не са по-тежки отколкото на Чудното езеро, те казаха, че атомните батерии и другата апаратура са толкова тежки, че са необходими десет кораба, за да ги превозят на Колеида. Но тогава разбрах, че всеки момент ще се съгласят. За тях също е съблазнително да изпитат своята машина на времето на чужда планета. И им заявих, че можем да пуснем в действие главната електроцентрала на Колеида и че освен това експедицията има много мощен атомен реактор и даже гравитационни двигатели. И ако е необходимо да изпратят заедно с машината цяла група изпитатели, ние ще ги приемем, ще ги нахраним

и даже през ден ще ги водим на екскурзии. И те се съгласиха. Какво, бива ли си ме?

— Бива си те, Гръмозека — казах аз.

— А сега ще спя, защото утре започваме да товарим. Даже без атомните батерии за превозването на машината ще ни трябват три кораба. А тези кораби трябва да се намерят.

Гръмозека веднага облегна дебелата си, мека, прилична на малък балон глава на стената и заспа.

4.

Целият следващ ден Гръмозека се носи из Москва, летя до Прага, звъни на Луната, търси кораби, договаря се за товаренето и едва вечерта дойде в къщи. Този път без цветя, но не сам.

С него дойдоха двама временари. Така при нас наричат работниците от Института на времето. Единият временар беше млад, дългокрак, много слаб и може би затова не много весел. Той имаше тъмни къдрави коси като на папуас и Гръмозека, като се чудеше как може на света да съществуват такива тънки създания, все се стараше да го подкрепи с нокът. Вторият временар беше невисок, набит възрастен човек с малки остри сиви очички. Той леко заекваше и беше облечен по най-последната мода.

— Петров — представи се той. — М-михаил Петров. Аз ръководя проекта. А Ричард ще се занимава непосредствено с нашата машина.

— Разбира се, разбира се — казах аз. — Името на този знаменит физик, който откри временните изменения на свръхтечливата плазма, а след това възглави Института на времето, ми беше много добре познато. — Много се радвам, че сте ни дошли на гости.

— Някакъв празник ли имате? — попита Петров. — Р-рожден ден? Извинете, ние не знаехме, иначе щяхме да ви донесем подарък.

— Не, нямаме празник — казах аз. — Нашият приятел Гръмозека вчера ни донесе букет цветя. А тъй като Гръмозека всичко прави малко преувеличено, той просто е обрал цяла цветна оранжерия.

— Седнете — каза Гръмозека. — Сега ще пийнем валериан и ще си поговорим.

Той извади от дълбоката торба, която расте на корема на всички чумарозци, бутилка валериан и много най-различни вкусни неща и напитки.

— И така — каза той, като седна на килима и ни обкръжи всички с пипалата си, сякаш се страхуваше, че ще се разбягаме, — намерихме кораби, получихме съгласието на Академията на науките за вашата

командировка в космоса и скоро ще тръгнем да изпитваме машината. Радвате ли се?

— Благодаря — вежливо каза Петров. — Ние ви благодарим за поканата.

— Ето — обидено каза Гръмозека, като се обръщаше към мен, — всъщност той не се радва. И знаеш ли защо? Защото му се иска да отиде на Чудното езеро.

— На Чудското — поправи го Алиса.

Гръмозека сякаш не чу.

— На него му се иска да отиде на Чудското езеро, защото знае какво да очаква от това езеро. Колкото и да ходиш там, все едно рицарите няма да победят Александър... Невски. А на Колеида не е известно как ще свърши всичко. Ами ако не ги е погубила космическата чума, а нещо друго?

— Ако искате да ни обвините в страхливост — обиди се Ричард, — сбъркали сте адреса. Вие просто не можете да си представите с какъв риск е свързана работата във времето. Вие не знаете, че нашите хора се опитаха да помогнат на Джордано Бруно и да го спасят от кладата, че те проникваха в редовете на кръстоносците и във фашистките концлагери. Знаете ли, че те трябва напълно да се превъплъщават в хората от другото време, да делят с тях всичките им опасности и беди.

— Не се горещи, Ричард — каза Петров. — Нима н-не виждаш, че Гръмозека нарочно те дразни? И ти се хвана на въдицата.

— Никого не съм дразнил! — възмути се Гръмозека. — Аз съм много прям и наивен археолог.

Гръмозека не казваше истината. В действителност той не е лишен от ехидство и се страхуваше, че временарите по една или друга причина ще се откажат от полета при археолозите и тогава всичките му мечти ще пропаднат.

— Не се тревожете, Гръмозека — изведнъж каза Петров, който беше много проникателен човек, — щом Института на времето ви е обещал, че експерименталният модел на машината на времето ще се изпитва във вашата експедиция, значи така и ще бъде.

— Прекрасно! — отговори Гръмозека. — Аз не се и съмнявах. Иначе не бих ви запознал с най-добрите си приятели — професор

Селезнъов и неговата смела дъщеря Алиса, за която вие знаете малко, но скоро ще узнаете повече.

— А защо скоро ще узнаят повече? — попитах аз.

— Защото аз измислих прекрасен подарък за рождения ден на твоята дъщеря, професоре — отвърна Гръмозека.

— Какъв?

— Ще я взема със себе си на Колеида.

— Кога? Сега?

— Разбира се, че сега.

— Но тя трябва да ходи на училище.

— Още утре аз самият ще отида в училището и ще поговоря с учителката. Тя сигурно ще я пусне за няколко дена.

— Ох — каза Алиса, — много благодаря! Само недейте да ходите в училище.

— Защо?

— Защото нашата Елена е много нервна и се страхува от паяци, мишки и други чудовища.

— А аз какво общо имам с това? — строго попита Гръмозека.

— Ти нямаш нищо общо — побърза да отговори Алиса. — Но тя може малко да се поуплаши от тебе. Не толкова за себе си, колкото за мене. Тя ще каже, че се страхува да ме пусне... тоест, не с тебе, а с такива като тебе... тоест, ти само не се сърди, Гръмозека...

— Всичко е ясно — каза моят приятел печално. — Всичко е ясно. Ти, моето момиче, си попаднала в ръцете на жестока жена. Ти се страхуваш, че тя може да ми причини на мене, твоя приятел, зло.

— Не, ти не ме разбра...

— Много добре те разбрах! Професоре!

— Какво? — попитах аз и се постарях да сдържа усмивката си.

— Незабавно вземи детето си от това училище. Ще я изтормозят там. Ако ти не направиш това, още утре аз самият ще отида там и ще спася Алиса.

— Самата Алиса би могла да спаси когото си иска — казах аз. — Не се бой за нея. По-добре ми кажи за колко дена се каниш да я вземеш?

— За около тридесет-четиридесет — каза Гръмозека.

— Не, за това дори не мечтай!

— Тогава за двадесет и осем дена.

— Защо за двадесет и осем?

— Защото се пазаря с тебе и ти вече успя да отбиеш два дена. Продължавай да се пазариш.

Временарите се засмяха.

— Никога не съм предполагал, че космическите археолози са толкова весели хора — каза Ричард.

— Нямам никакво намерение да се пазаря с тебе — казах аз на Гръмозека. — Нима не е ясно, че детето трябва да ходи на училище?

— При такова чудовище като Елена, която измъчва мишки и паяци? Която би могла и мене да нападне, ако не беше предупреждението на Алиса?

— Да, при това чудовище, при тази очарователна, добра и отзивчива жена, не като тебе, дебелокож егоист.

— Чакайте, не спорете — каза тогава Петров. — Кога започва ваканцията на Алиса?

— След пет дни — каза Алиса.

— Дълга ли е?

— Едноседмична.

— Прекрасно. Пуснете, професоре, дъщеря си с нас за една седмица. Ние сигурно няма да успеем да завършим товаренето преди ваканцията.

— Спрете! — обиди се Гръмозека. — Аз още не съм завършил пазарлъка си с професора. Пусни дъщеря си за двадесет и шест дни.

— Не.

— За двадесет и два!

— Няма да я пусна!

— Ти си жесток човек, Селезньов. Съжалявам, че вчера ти подарих скромен букет цветя. Осемнадесет дни и нито секунда по-малко.

— Но защо ви е толкова много време?

— Два дни полет нататък. Два дни обратно. И две седмици там.

— Добре — казах аз. — Четири дена за път, пет дена на Колеида и един ден за всеки случай. Общо десет дена. Аз ще отида в училище и ще помоля да разрешат на Алиса да закъснее три дена след ваканцията. И повече нито дума за това.

— Добре — съгласи се Гръмозека. — Но корабът може да се задържи по пътя. Ако срещнем метеоритен поток?

— Ако срещнете, вие не сте виновни.

— Алиса — обърна се Гръмозека към дъщеря ми, разбра ли всичко? Инструкции ще получиш утре от мене. А сега, скъпи временари, аз ще ви разкажа колко ви е провървяло, че този жесток професор се съгласи да пусне с нас прелестната си дъщеря. Чуйте моето изложение за това как тя намери тримата капитани и спаси Галактиката от космическите пирати.

И Гръмозека започна да разказва на временарите за нашето пътешествие с „Пегас“ за космически животни и за това как намерихме Втория капитан. Разказът му беше толкова далеч от истината, че аз даже не прекъснах Гръмозека, а само казах на Петров и на Ричард:

— Намалявайте всичко десет пъти. А ти, Алиса, иди да си учиш уроците, току-виж наистина си повярвала на Гръмозека, че си извършила такива подвизи.

— Е, да речем, че не съм извършвала подвизи — каза Алиса, — но се държах достойно. Лека нощ, отивам да уча. Ще се срещнем в космоса.

Когато Гръмозека завърши разказа си за Алиса, временарите започнаха да обсъждат своите работи, да си изясняват какво ще е нужно да се вземе допълнително на Колеида и си отидоха след полунощ.

Като си лягахме да спим, попитах Гръмозека:

— Кажи ми, стар хитрецо, защо толкова настояваше Алиса да лети с тебе на Колеида?

— А, дребна работа, иска ми се да направя нещо приятно за детето — каза Гръмозека.

— Не ти вярвам, но какво да се прави...

— Аз самият ще се грижа за нея — обеща Гръмозека, докато се настаняваше удобно и се свиваше в блестящо кълбо. — Нито едно златно косъмче няма да падне от прекрасната ѝ главичка.

А след четири дена корабите с разглобената машина на времето на борда поеха курс към Колеида. В първия кораб заедно с Гръмозека летеше Алиса. А какво се бе случило с нея на тази планета, разбрах едва след две седмици, когато Алиса се върна в къщи. Ето какво се бе случило там.

5.

Корабите кацнали на Колеида в ранно утро. Докато отворят люковете, дежурният радист вече успял да събуди всички археолози и те, обличайки се в движение, забързали към корабите по отгъпаното от роботите и земекопачните машини прашно поле.

— Аз ще изляза последен — казал Гръмозека на временарите и на Алиса. — Вие сте гости, а аз съм скромнен археолог. Те вече знаят, че сме докарали машината на времето и много ще се радват да ни видят. Алиса, облечи се добре, обещах на баща ти, че няма да изстинеш. Макар че няма такава опасност, защото простудата се предизвиква от микроби, а на Колеида няма микроби.

— Защо няма? — попитала Алиса.

— Защото на Колеида няма нищо. Нито хора, нито животни, нито растения, нито мухи, нито микроби. Космическата чума унищожава всичко живо.

Алиса първа слязла от кораба.

В експедицията имало тридесет и пет археолога. И нито един от Земята. Имало линеанци, фиксианци, ушани и други учени. Освен общата професия, нямали нищо друго общо. Сред посрещачите имало хора съвсем без крака, на два крака, на три крака, на осем крака, с пипала, на колелца, а един археолог можел да се похвали със сто четиридесет и четири крака. Най-малкият археолог бил колкото котенце, а най-големият бил нашият приятел Гръмозека. Всички археолози имали различен брой ръце, очи и даже глави.

И всички глави били обърнати към люка на кораба, а когато Алиса спряла пред люка и помахала на своите нови познати с ръка, в отговор те ѝ замахали с ръце и пипала и извикали „здравей“ на повече от двадесет езика.

Археолозите се зарадвали още повече на появяването на временарите, но когато през люка се промъкнал Гръмозека с натъпан чувал с писма и колети, археолозите даже заподскачали от радост, подхванали Гръмозека на ръце (пипала и колелца) и го понесли към

разноцветните палатки на лагера. По пътя даже стъпкали един от археолозите — най-малкия и крехък, — но за щастие не до смърт — Алиса успяла да го забележи под краката (пипалата и колелцата) на археолозите и да го измъкне полузадушен навън.

— Благодаря ти, момиченце — казал археологът, като се свивал на кълбо в ръцете на Алиса. — Може би ще мога да ти се отплатя за доброто с добро. Моите приятели малко се поувлякоха.

Археологът бил светлозелен, пухкав, имал чипоносо лице с едно люляково око.

— Аз съм един от най-големите специалисти в Галактиката — казал той — по разшифроване на древни езици. Нито една кибернетична машина не може да се сравнява с мене. Ако бяха ме стъпкали съвсем, това щеше да бъде голяма загуба за науката изобщо и за нашата експедиция в частност.

Дже в такъв тежък момент малкият археолог мислел за работата, а не само за себе си.

Алиса занесла пострадалия археолог, който се наричал Рррр, в най-голямата палатка, където вече били събрани всички, и с помощта на Петров намерила лекаря на експедицията — тъжен, приличен на градинска лейка на крачета обитател на планетата Кроманян. А когато лекарят казал, че нищо не застрашава болния, тя се заслушала в разговора на археолозите.

Оказало се, че докато техният началник летял до Земята за машина на времето, членовете на експедицията не са стояли със скръстени ръце. Те изцяло разкопали едно малко градче — с всичките му къщи, улици, бараки, фабрики, кина и железопътна гара.

А след обяда на общата дълга маса, по време на който Гръмозека разказал на приятелите си за своите приключения на Земята, археолозите завели гостите да разгледат разкопките.

Разбира се, през стоте години, изминали от гибелта на града, ветровете, дъждовете и снеговете се постарали да го заличат от лицето на земята и до голяма степен успели. Но каменните къщи все пак останали, макар и без покриви и прозорци; изветрели, но не се заличили съвсем улиците, край които в редици стояли изпочупени, с обелена кора високи пънове на дървета. Най-добре се запазил старият замък на хълма на града. Той бил вече на повече от хиляда години, но

стените му, зидани от големи каменни плочи, храбро издържали нападенията на вятъра и дъжда.

Археолозите намазали разсъхналата се дървения със спояващи разтвори, сложили по местата им разхвърляните камъни и тухли, внимателно изчистили от улиците мръсотията и прахта, насъбрали се там през този век, и в слънчевия, светъл ден градът изглеждал, макар и поизвехтял, стар, но чист и почти истински. Сякаш хората го били напуснали съвсем скоро.

Жителите на града били ниски, по-ниски от обикновените хора, но много приличали на тях и когато Алиса влязла в една от възстановените къщи, оказало се, че и масата вътре, и леглото, и столовете били направени сякаш специално за нея.

На гарата стоял малък влак. Локомотивът имал дълъг комин, а вагончетата с големи кръгли прозорци и полукръгли покриви приличали на старинни карети.

Един от археолозите, специалист по реставрациите, който бил възстановил локомотива и влака от купчина ръждясало желязо, дълго не пускал гостите да си отидат от гарата — много му се искало да оценят колко внимателно са направени всички дръжки, копчета и шалтери в старинната машина.

След това гостите разгледали музея, където археолозите събрали всички дребни предмети, намерени в града: картини, статуи, съдове, дрехи, покъщнина, украшения и така нататък. И се виждало колко много е трябвало да се трудят, за да върнат тези неща към живот.

— Кажете, моля — попитал Петров, когато гостите завършили разглеждането на музея, — успяхте ли точно да установите кога е загинала планетата Колеида и от какво е загинала?

— Да — казал малкият археолог Рррр. — Аз прочетох останки от вестници и списания и намерих много документи. За всичко е виновна епидемията. Тя започнала на Колеида преди сто и една години, три месеца и двадесет дена. По това как са я описвали изплашените жители на планетата, тя много прилича на космическа чума.

— А как е попаднала чумата на планетата? Нали вирусите ѝ не са могли сами да прелетят през атмосферата? Значи някой я е пренесъл. Може би метеорит?

— Това не успяхме да разберем. Всичко е възможно — казал Рррр. — Известно е само, че първите съобщения за странната болест

са се появили във вестниците именно в три хиляди и осемдесета година от местната ера. В третия месец и осмия ден.

— А нашите приятели временарите ще трябва да изяснят как се е случило това — завършил вместо него Гръмозека. — Те затова са дошли тук. Така че, приятели, смятайте, че ние почти сме победили!

Гръмозека затресъл пипала, разтворил огромната си уста, всички археолози закрещели „ура“, а временарят Петров тихо казал:

— Там е работата, че почти.

6.

Пет дена всички археолози, временари и матроси от космическите кораби монтирали машината на времето и атомните батерии за нейното хранване. Накрая сред полето израснало високо колкото триетажна къща съоръжение.

Самата временна камера заемала в това съоръжение само средата му, останалото били контролни прибори, пултове за управление, дублиращи блокове, кибернетичен мозък и спомагателни устройства.

Всички работи по разкопките били спрени. Какъв смисъл имало да се ровят в развалините, щом има възможност да се видят тези неща и техните стопани наяве?

— Ет-то — казал Петров сутринта на шестия ден, — монтажът на машината е завършен. В камерата може да влезе само един човек. А тъй като моделът на машината е опитен и не е известно как ще завърши всичко в миналото, ще отида аз.

— Нищо подобно! — казал Ричард, като размахвал дългите си слаби ръце. — Ние с вас спорим вече четири дена и аз ви убедих, че трябва да отида аз.

— Защо? — попитала Алиса.

Тя цялата била изцапана с графит и покрита с прах. Нямала време да се измие и да се срещне, толкова била заета. Трябвало да се помогне и на техниците, и да се отиде на разкопките, и да излети на разузнаване с добродушния Рррр, който не можел нищо да откаже на Алиса — нали го била спасила от смърт.

— Защото, Алиска — отвърнал Ричард, — ако се случи нещо с мене, моето място може да заеме всеки от стотте сътрудници на Института на времето, а ако се случи нещо с академик Петров, никой в Галактиката няма да може да го замени. Така че аз разсъждавам разумно. Пък и въобще, какво може да се случи с нашата машина?

— Толкова по-добре — казал Петров, — нали все пак трябва да има някаква дисциплина. Аз н-нося отговорност и за машината, и за тебе, Ричард.

— Аз самият бих отишъл в миналото — казал Гръмозека, — но няма да се побера в машината на времето.

— Всичко е ясно — казала Алиса. — Ще тръгна аз.

Всички се засмели и никой не приел думите ѝ сериозно. Алиса много се обидила, едва не се разплакала и тогава, докато Петров и Ричард взаимно се убеждавали кой трябва да полети пръв, Гръмозека внимателно измъкнал Алиса с пипалото си настрани и ѝ прошепнал:

— Слушай, моето момиче, аз не съм те поканил тук съвсем безкористно. Мисля, че ти ще трябва да отидеш в миналото. Не сега, а по-късно. И тогава на теб ще се падне най-сложната работа. Каква е тя — още е рано да се каже. Но ти се кълна във всички чудовища на космоса, че в решителния момент ние с тебе ще командуваме парада.

— Как ли пък не — казала Алиса. — Ние сме тук вече шест дена, а вдругиден заминава товарна ракета за Земята и в нея е запазено място за мен.

— Не ми ли вярваш? — учудил се Гръмозека и изпуснал жълт дим от ноздрите си. — Ти поставяш под съмнение честната дума на самия Гръмозека? Тогава значи аз дълбоко съм се лъгал. Ти си недостойна за честта, която ти бях отредил.

— Достойна съм, достойна съм — отговорила Алиса бързо. — Ще мълча.

Те се върнали при временарите.

— Значи т-така — казал Петров, като гледал в упор Ричард, сякаш искал да го хипнотизира. — Утре сутринта аз ще полетя в миналото. Като начало ще погледнем в момента, когато епидемията вече е бушувала на Колеида. Полетът ще бъде кратък. Не повече от половин час. Аз никъде няма да се отдалечавам от машината и ще се върна, щом разузная нещо. Ако всичко завърши благополучно, следващият полет в миналото ще бъде по-дълъг. Ясно ли е?

— Но, Михаил Петрович... — започнал Ричард.

— Край. По-добре се заеми с проверката на системата за безопасност, ако не искаш началникът ти да заседне по средата на пътешествието.

— Най-важното е — казал Рррр, който слушал целия спор, — да донесете нов вестник. Или даже няколко вестници.

— Непременно — отговорил Петров. — Нещо друго?

— Освен това ще трябва да дойдете в моята лаборатория — казал докторът, който приличал на градинска лейка — и да преминете хипнотичен курс за изучаване на местния език. Това ще ви отнеме два часа. И може да ви потрябва.

7.

На следващата сутрин Алиса се събудила от някакво жужене, сякаш огромна пчела летяла над самата палатка. Било студено, вятърът развявал платнището и Гръмозека се въртял на постилката си, потрепвайки с пипала насън като кученце с лапи.

— Алиса — чул се тих глас иззад платнището. Долният му край се открянал и в отвора му блеснало люляковото око на Рррр. — Искаш ли да видиш как ще изпитват машината на времето?

— Разбира се! — прошепнала Алиса в отговор. — Ей сега. Само да се облека.

— И по-дебело — казал изведнъж Гръмозека, без да отваря очи. Той има изключителен слух. Даже и на сън.

— Събуди ли го? — попитал Рррр.

— Не, той спи. Просто никога не престава да се грижи за мене. Дал е дума на баща ми.

Алиса излязла от палатката. По земята се виждали петна от небесносин скреж. Палатките още били затворени, само над последната, където била кухнята, се виел дим. Лагерът спял.

Слънцето току-що се било показало иззад приличните на гъст гребен с изпочупени зъби планини, сенките били дълги и разкопаният от археолозите град изглеждал люляков като окото на Рррр.

Алиса изтичала до машинното здание, от което се разнасяло тихо жужене.

— Мисля — бърборел без спиране Рррр, който тичал отзад като коте, — че временарите са решили да пуснат машината на времето без свидетели. За да има колкото е възможно по-малко шум. Те са много внимателни и аз бих казал — странни и скромни хора. Но аз счетох за свой дълг да те събудя, Алиса, защото ти си мой приятел, а без приятеля си аз нямам моралното право да наблюдавам как най-първият човек ще се върне сто години в миналото и ще разбере какво точно се е случило на тази нещастна планета... Внимателно!... Ако ни видят, може изобщо да ни изгонят...

Но било късно. Петров, облечен в дълъг халат, с висока шапка, каквито са носели на Колеида бръснарите, надникнал от вратата на машинното здание и видял Алиса и Рррр.

— Пък аз си мислех, че никого не сме събудили — казал той весело. — Но след като сте такива досетливи, влизайте вътре — навън е страшен студ. Гръмозека спи ли?

— Спи — казала Алиса.

— Много добре. Иначе щеше да ми организира тържествено изпращане с музика и речи. А ние само започваме опит. Елате тук.

Във вътрешното помещение, пред разтворената врата на кабината на времето, стоял Ричард и поред натискал всички бутони, а после гледал какво показват по този повод приборите на пулта за управление.

— Готово ли е? — попитал Петров.

— Да. Можете да вървите. И все пак за последен път ви моля...

— Хич не ме м-моли — отговорил Петров и нахлупил на челото си качулката. — Едва ли ще мина за истински бръснар, но не се каня да се отдалечавам от машината.

Ричард се изправил и видял Алиса и малкия археолог.

— Добро утро — поздравил той. — Станахте ли вече? — Той бил толкова зает с проверката на машината, че даже не се учудил много.

— Довиждане, п-приятели — казал Петров. — Ще се върна за закуска. Гръмозека има да се чуди!

Петров влязъл в кабината и затворил след себе си прозрачната врата.

Ричард отишъл при пулта за управление. Той нищо не пипал там, само следял показанията на приборите. Всички бутони се намирили в кабината. Натискал ги Петров.

Жуженето изведнъж се усилило и веднага стихнало. Петров изчезнал от кабината. На негово място се образувала топка мъгла. След това и тя изчезнала.

— Това е всичко — казал Ричард. — Май е нормално.

Алиса видяла, че Ричард си кръстосал пръстите и се учудила, че и учените-временари могат да бъдат така суеверни, като обикновените ученици преди изпит.

— Кога ще се върне? — попитала Алиса.

Тя била горда, че първа е видяла как временар отива в миналото. Даже Гръмозека бил проспал този момент.

— След един час — отвърнал Ричард.

В централната кабина на станцията на времето било тихо. Алиса извадила от джоба на комбинезона си гребен, сресала се и предложила на Ричард да се срещне. Той явно бил забравил да направи това сутринта.

— Кажете — попитал Рррр, — нали там, в миналото, няма втора камера на времето? Нали академик Петров отиде там без камера?

— Точно така — съгласил се Ричард и даже малко се учудил, че трябва да изслушва такива наивни въпроси. — Когато работим в Института на времето, ние монтираме и на другия, приемащия пункт, също такава камера. Тогава пътешествието до там и обратно е просто и сигурно. А при опитните образци и при тази преносима камера се налага да се оправяме само с едно съоръжение. За това изобретение академик Петров получи Нобелова награда.

— Значи там той е излязъл на голо поле? — учудила се Алиса.

Тя си представила, че Петров стои пред всички, такъв незащитен и самотен, и й станало страшно за него.

— Горедолу така е — отвърнал Ричард. — Благодаря за гребена.

— Моля.

— Но той отбелязва точката, в която е пристигнал в миналото, и когато се върне, ще застане на същото място. Запомнящото устройство веднага ще получи сигнал: пътешественикът във времето се е върнал и е готов за прелитане. Ще се задействува автоматиката. Даже моето участие в това няма да бъде необходимо. Аз съм тук само така, за всеки случай.

— А ако той не се върне на същото място? Ако там случайно мине крава? — попитала Алиса.

— Правилен въпрос — отбелязал Ричард. — Ако на това място застане друг човек или животно, то тук ще пристигне сигнал: „Обектът в полето на действие на камерата не е същият, който е заминал в миналото“. И тогава апаратурата просто няма да се задействува.

— А ако той е ранен, ако не може да се изправи, а може само да допълзи дотам? — не се предавала Алиса.

— Не говори глупости! — изведнъж се разсърдил Ричард. — Всичко може да се случи. Точно затова исках аз да отида там вместо

Михаил Петрович. А ти ми задаваш глупави въпроси.

Алиса млъкнала. Въпросите не били чак толкова глупави. Тя се приближила до камерата и започнала да разглежда бутоните за управление. Не надникнала вътре, защото всеки момент можел да се появи Петров и тогава те биха се сблъскали.

Ричард се приближил до нея. Той се чувствувал неудобно, че е нагрубил момиченцето и затова започнал да обяснява:

— Виждаш ли зеленото копче отдясно? Когато Петров го натисна, вратата на камерата се затвори. След това той натисна второто, бялото копче. С това включи временното поле. Тогава ти все още го виждаш. Накрая той натисна червеното копче. И се озова в миналото и точката, която ние предварително бяхме изчислили и на която бяхме настроили цялата апаратура.

— Значи той не може сам да избира къде да отиде?

— Не. Това е сложна работа. Настроиват се много прибори. Ние цяла нощ подготвихме за това нашата машина.

— И къде е отишъл сега?

— Сега Петров се намира сто и една години в миналото, в дните, когато епидемията вече е започнала, но хората на Колеида са все още живи.

Неочаквано жуженето отново се усилило.

— Внимание! — казал Ричард.

След три секунди в камерата се появило облачето мъгла и веднага се превърнало в Петров.

Петров никак не се бил изменил. Той отхвърлил назад качулката, отворил вратата на камерата и излязъл.

— Е, това е всичко — казал той като зъболекар, който току-що е сложил пломба. — Пристигнахме.

— Е, какво? Какво? — развълнуваният Рррр притичал до краката на временаря и го гледал от долу на горе.

— Още не зная — отговорил Петров. — Много бързах. Не исках да се тревожите. Вземете вестниците си.

Той извадил от пазвата си връзка вестници и други книжа и ги подал на археолога. Рррр ги хванал с дългата си рошава ръчичка и отворил един от вестниците. Той бил по-голям от него, и затова малкият археолог цял се скрил отзад.

— Да тръгваме — казал Петров. — Ричард, изключи захранването. Трябва да разкажем всичко на другарите. Пък и скоро е закуската. Сигурно те вече се събуждат.

— Ама Гръмозека така ще ви се разсърди — казала Алиса, — че не сте го повикали.

— Няма да се р-разсърди — казал Петров и съблякъл дългия халат.

Те тръгнаха към изхода на станцията. Отпред вървял Ричард, след него Петров, който държал Алиса за ръка, а последен вървял отвореният вестник, зад който се скривал Рррр.

— Гръмозека... — започнала отново Алиса, която не можела да скрие гордостта си от това, че тя е видяла, а Гръмозека е спал.

Но не могла да довърши изречението.

Пред входа на станцията на времето на пясъка седял Гръмозека, а до него стояли всички останали археолози.

— Виж ти — казал Ричард, — а ние мислехме, че спите.

— Никой не спеше — обидено казал Гръмозека. От ноздрите му излизал гъст жълт дим и от него силно миришело на валериан.

— Никой не спеше — казали останалите археолози.

— Не искахме да ви пречим. Ние сме горди хора. Щом не сте ни поканили — значи, не сте.

— Извинете — казал Петров.

— Нищо — усмихнал се Гръмозека. — Ние не сме много сърдити. Да вървим в столовата и там всичко ще ни разкажете. Мислите ли, че ни беше лесно да чакаме на студа?

— И да се безпокоим — казал някой.

Всички тръгнаха към столовата.

8.

— Е, какво — казал Петров, като огледал археолозите, — гледам, нещо май никой не се кани да закусва. Тогава нека аз с две думи да ви разкажа какво видях в миналото. А след това ще се заемем със закуската.

Археолозите одобрително закимали.

— От камерата излязох благополучно — започнал Петров. — Всичко беше изчислено съвсем правилно. Точката е разположена на една поляна, близо до града, на около триста метра от последната къща. Отбелязах мястото на приземяването и забързах към града. Там беше ранно утро и всички още спяха. По-точно не всички, но повечето от хората. Не успях да измина и сто крачки, когато по пътя, който води за града, профучаха няколко коли със сини кръгове.

— Това е „Бърза помощ“ — казал Гръмозека. — Ние вече знаем.

— Точно така. „Бърза помощ“. Аз също знаех това и разбрах, че изчисленията ни са били верни. В града имаше епидемия. И тръгнах към града.

— Почакайте — изведнъж извикал Рррр. — А вие бяхте ли ваксиниран?

— Разбира се — отвърнал Петров. — Всички ваксини за всички известни космически болести. И разбира се, за космическа чума.

Гръмозека, сякаш си бил спомнил нещо, извадил от джоба на кръглия си корем бележник и си записал в него няколко думи.

— Колите спряха пред б-болницата — продължил Петров.

— Знаем — казал един археолог, който приличал на водно конче с дълги крака. — Ние я разкопахме.

Петров въздъхнал.

— Ако още някой прекъсне академика — изръмжал Гръмозека, — ще го изведем оттука и ще го запечатаме в палатката.

— Правилно — съгласили се археолозите.

— Видях как от „Бърза помощ“ изнасят болните на носилки. Но не се задържах там, защото знаех, че Ричард ме чака и ще се безпокои.

Тръгнах към будката за вестници. Будката беше отворена, но вътре нямаше никого. Като надникнах, видях, че продавачът лежи на пода.

„Лошо ли ви е?“ — попитах го аз.

„Струва ми се, че и аз съм се разболял“ — каза продавачът.

„Трябват ми вестници“ — казах аз.

„Вземайте каквото искате — отговори продавачът. — Само повикайте санитарите, защото нямам сили да се измъкна оттук.“

Тогава взех всички вестници, които можах, и забързах към болницата. Казах на санитарите, че в будката за вестници лежи болен, но те не ми обърнаха никакво внимание. Изглеждаха уморени до смърт. Погледнах през прозореца на болницата и видях, че хората вътре лежат един върху друг. Не достигат легла.

Върнах се обратно при будката и извадих оттам продавача. Продавачът беше толкова малък... колкото Алиса... и съвсем не беше трудно да го нося. Сложих го пред входа на болницата, но не влязох вътре, защото и така вече бяха започнали да ме гледат с подозрение — аз съм два пъти по-висок от всеки от тях.

Но затова пък фотографирах всичко, което виждах. Мисля, че нашите специалисти ще могат по фотографиите да се ориентират. Освен това взех от будката малко различни пари — те все едно нямаше да бъдат нужни на продавача, а на нас, ако отново тръгнем за миналото, ще са ни необходими. Това е всичко. А сега хайде да закусваме.

— Момент — казал Гръмозека. — Преди да започнем да ядем, моля всички без изключение археолози и гости да отидат в медицинския пункт.

— Защо?

— Всички трябва да се ваксинират против космическа чума. Всички без изключение.

Алиса не обичаше да се ваксинира, но Гръмозека забелязал, че тя бърза към медицинския пункт и се приближил до нея.

— Слушай, дъще — високо й прошепнал той, — имам към тебе особена молба. Ти ще се ваксинираш не само против космическа чума, но и против всички останали възможни болести. Лекарят вече е предупреден.

— Ох, защо, Гръмозека! — захленчила Алиса. — Аз толкова зле понасям инжекциите.

— Помниш ли, казах ти, че готвя специална задача? Та така — без инжекциите няма за какво да говорим.

Наложило се Алиса да отиде в медпункта, да си направи инжекциите, да глътне осем таблетки и да изпие страшно солени капки против треперката на Кос, странна болест, от която никой още не е боледувал, но лекарите смятат, че непременно някой ще се разболее от нея.

Алиса мъжествено издържала всички изпитания, защото вярвала на Гръмозека. Не би я молил напразно.

След инжекциите и таблетките ѝ станало лошо. Разтресло я, заболели я главата и зъбите. Но докторът, който приличал на градинска лейка, казал, че така трябва да бъде и утре неразположението ще премине. Наложило се да полежи в палатката и да не прави нищо, докато в това време останалите археолози разпитвали Петров и разглеждали снимките.

9.

Преданият Рррр донесъл на Алиса обета. Било му тежко да мъкне подноса с чиниите, защото той бил по-голям от него. Затова приспособил една количка.

— Яж — казал, — защото ще изстине.

— Не искам, Рррр — отвърнала Алиса. — Още не съм оздравяла напълно.

— Все пак ти си слабичка — съжалил я той. — Ето, след инжекцията аз си ходя и нищо ми няма.

— На вас ви направиха само по една инжекция, а на мене много.

— Защо? — учудил се малкият археолог. Оказало се, че той не знае, че на Алиса направили целия курс от инжекции, като на космически разузнавач, който тръгва към неизвестна планета.

— Сигурно Гръмозека се тревожи. Нали обеща на татко да се грижи за мен.

— Разбира се, разбира се — съгласил се Рррр. — Имай предвид, че много ми е жал за тебе. С удоволствие бих направил тези инжекции вместо тебе.

— Благодаря ти — казала Алиса. — Какво ново?

— Има много нови неща — казал малкият археолог. — Ако изядеш супата, ще ти разкажа нещо. А ако изядеш и второто, ще ти разкажа почти всичко.

— Тогава аз ще изям компота и вие ще ми разкажете най-важното — решила Алиса.

Но малкият археолог само се усмихнал, намигнал с люляковото си око и се наложило Алиса да започне от супата. А през това време Рррр ѝ разказал ето какво:

Най-много помогнали на археолозите новите вестници, които донесъл от миналото академик Петров. От вестниците успели да разберат по какъв начин зловецният вирус на космическата чума е проникнал на планетата Колеида. Оказало се, че седмица преди това на Колеида се завърнал първият космически кораб, изстрелян от

планетата. Той трябвало да направи няколко обиколки около Колеида и след това кръг около спътника на планетата, малката Луна. Полетът минал нормално и хиляди колеидяни, които живеели на това полушарие на планетата дошли на космодрума, за да посрещнат своите първи космонавти. Вечерта космонавтите трябвало да говорят на голям митинг на главния площад в столицата на Колеида. Но те не дошли на митинга, защото се разболели от загадъчна болест. Във вестниците от този ден за това било разказано много кратко и неясно. Но след още един ден, когато се разболели роднините на космонавтите и всички, които ги посрещнали на космодрума, станало ясно, че от космоса на Колеида е попаднала страшна инфекция. След още три дена болестта се разпространила по цялата планета.

— Както виждаш, Гръмозека беше прав от самото начало. Това, без съмнение, е космическа чума — казал накрая Рррр. — Нашите специалисти внимателно разгледаха снимките, които донесе Петров, и сега няма никакво съмнение в това.

— Колко жалко! — казала Алиса. — И с нищо ли не може да им се помогне?

— Как може да се помогне на хора, които са умрели преди сто години? — учудил се малкият археолог. — Е, добре, дояж си компота и спи. Утре ще дойда да те видя.

— Благодаря ти — казала Алиса. — А какво ще правят сега временарите?

— Временарите ще подготвят машината за други полети. Настройват я за деня, в който са пристигнали космонавтите. Искат окончателно да се убедят в това, че на Колеида е попаднала точно космическа чума. Трябва да се научи колкото е възможно повече за чумата, за да не нападне някоя друга планета. И утре Ричард ще отиде в миналото с една седмица по-назад.

Рррр се сбогувал и избягал, меко почуквайки с пухкавите си крачета по пода на палатката. Той толкова бързал да чете вестниците и списанията си, че забравил количката.

Още не били затихнали крачките му, когато платнището на палатката отново се повдигнало и влязъл самият Гръмозека.

— Кой е бил при тебе? — попитал той. — Защо ти е тази количка?

— Малкият Рррр — отвърнала Алиса.

Гръмозека носел табла с обяд.

— А ти откъде намери компот? — попитал Гръмозека строго.

Алиса допила чашата с компота и каза:

— Рррр ми го донесе. И супа също ядох вече.

— Ай-ай-ай! — разстроил се Гръмозека. — Пък аз измолих от готвача най-вкусните парчета за тебе. Може би все пак ще обядваш още един път? За здравето на чичо Гръмозека.

— Не, благодаря.

— Алиса, за теб са много необходими калории — придумвал я Гръмозека.

— Не повече, отколкото друг път.

— Повече — казал Гръмозека. — Дошъл съм да поговоря с тебе сериозно, като учен с учен. Как се чувствуваш?

— Вече по-добре.

— Много по-добре или малко по-добре?

— Много по-добре. Даже мога да стана.

— Не трябва да ставаш.

Гръмозека разсеяно поставил подноса с обяда на пода, протегнал двете си свободни пипала към платнището и го закопчал. След това излял в устата си чинията със супа и казал:

— Няма защо да се разваля добрата храна. Ще оставя компота за тебе.

— Благодаря.

— Алиса — започнал Гръмозека тържествено, — ти знаеш, че всички ме смятат за много наивно и простодушно същество.

— Не всички.

— Е, лоши хора има навсякъде. Аз наистина съм наивно и простодушно същество. Но аз мога да гледам и в бъдещето, не само в миналото, както някои наши приятели. Каж ми защо те извиках при нас в експедицията?

— За да ми направиш подарък за рождения ден — отвърнала Алиса, макар че вече много добре разбирала, че не само за това.

— Правилно — изревал Гръмозека. — Но не само за това. Подаръкът е за тебе. Подаръкът е да долетиш на планетата. Подаръкът е да разглеждаш разкопките и да се запознаеш с моите приятели. Подаръкът е да изпуснеш три дена от училище... Тоест, последното не е подарък, а малко престъпление. Но аз не за това. Ти, разбира се,

вдругиден можеш да се качиш на транспортния кораб и да отлетиш за в къщи. И ние ще си останем приятели. Но аз не мисля, че ти ще направиш така. Защото познавам твоя баща, познавам и тебе, и си мисля, че ще поискаш да ми помогнеш.

— Разбира се, че ще поискам — потвърдила Алиса.

— Аз летях към Земята и дълго мислих — казал Гръмозека. — Мислих си така: ето, съществува планетата Колеида, която е загинала от космическа чума. И ние, археолозите, които сме долетели на нея след сто години и разглеждаме парчетата, останали от нея. Гледаме и толкова. След това ще откараме тези парчета в музея и ще напишем под тях: „Загинала цивилизация“.

— И тогава решихте да се обърнете към Института на времето.

— Да се обърна аз бях решил по-рано. Да се обърна — това още нищо не значи. Ние само ще знаем какви парчета къде да търсим. Това е всичко. Нещо трябваше да се направи, а какво, не можех да се сетя. След това дойдох у вас на гости, седях у вас и разговаряхме. След това отидох в Института на времето и се договорих с тях, че ще ми дадат машината си. А след това се сетих и затова купих толкова много цветя и се върнах у вас. За какво се сетих?

— За какво?

— Спомни си, Алиса, не те ли учуди, когато за първи път отиде в техния град, размерът на къщичките, креватите и масите им?

— Малки са.

— Не само малки! Твоят размер са. Спомни си какво каза Петров, когато ни разказваше как е занесъл болния продавач на вестници в болницата.

— Не си спомням.

— Той каза, че всички го гледали с подозрение, защото той бил два пъти по-висок от жителите на града. Какъв извод можем да направим от това?

Алиса мълчала. Тя не знаела какъв извод може да се направи.

— Моята първа крачка беше да намеря машината на времето — продължавал Гръмозека. — Втората ми крачка беше да изясня дали те наистина са загинали от космическа чума. Третата крачка бе да уговоря временарите да погледнат в деня, когато космическата чума е проникнала на планетата Колеида. А четвъртата крачка?

— Е?

— Аха, ти вече се досещаш! Четвъртата крачка е да изпратя там Алиса. Ако, разбира се, машината е в изправност и няма особена опасност за Алиса. А за какво да изпращам Алиса там?

— За да мога аз...

— Точно така: за да можеш ти да се промъкнеш на това място, в това време, когато космическата чума е проникнала на планетата, и да намериш начин да убиеш тази чума още в зародиш. Какво се получава тогава? Няма чума, планетата е жива и археолозите няма какво да правят там. Всички викат „ура“, и цял милиард хора са спасени от едно малко момиченце.

— Ех, колко е интересно! — възкликнала Алиса.

— Ш-ш-шт! — Гръмозека ѝ затворил устата с края на пипалото си. — Могат да ни чуят преди да е настанал моментът.

— А защо аз? — шепнешком попитала Алиса.

— Защото ти си точно такава на ръст, каквито са жителите на тази планета. Защото нито Петров, нито Ричард, нито още повече аз, бихме могли да се промъкнем на космодрума към кораба. А тебе никой няма да те забележи. Ти си толкова малка, колкото са и те самите.

— А защо е тайна?

— Не, аз виждам, че все пак ти не си достатъчно умна. Представи си, че аз кажа на твоя роден баща: „Слушай, професоре, искам да изпратя дъщеря ти в далечното минало на неизвестна планета, за да спаси тази планета от ужасна болест“. Какво ще отговори твоят баща?

Алиса помислила малко и казала:

— Общо взето моят баща е разбран, но се страхувам, че ще каже: в никакъв случай.

— Точно така. В никакъв случай. Защото за него ти все още си малко момиченце, глупаво, за което трябва да се грижи. Защото у твоя баща има бащински инстинкт. Знаеш ли какво е това?

— Зная. А дядо има дядов инстинкт, а мама — мамин. И всички тези инстинкти им казват аз да се обличам дебело и да не забравям да си взема шлифера, ако вали дъжд.

— Великолепно! — зарадвал се Гръмозека. — Ние прекрасно се разбираме един друг. Не исках да ти казвам за това по-рано, защото не бях сигурен още как ще работи машината и какво ще намерят

временарите в миналото. Но сега всичко се оказа именно така, както предполагам.

— И аз утре ще полетя в миналото?

— В никакъв случай! Това е прекалено опасно. Утре в миналото ще полети Ричард. Той трябва да намери път в този ден, когато е долетял космическият кораб. Той всичко ще разузнае. След това пак там ще полети Петров. Имай предвид, че те все още нищо не знаят. И ще се наложи да изгубя много часове, за да ги накарам да се съгласят с моя план. Те даже не знаят, че можем да опитаме да убием чумата в самия ѝ зародиш. Те просто никога не са пробвали да изменят миналото. Даже имат такъв закон: миналото не трябва да се изменя. Но Колеида е далечна планета и нейното минало никак не влияе на миналото и настоящето на другите планети. Значи, първата трудност ще бъде да ги накарам да се съгласят да се намесят в миналото на Колеида. А после ще започне втората трудност — това си ти.

— Но те могат да кажат, че сами ще отидат на космодрума и сами ще изчистят кораба от космическата чума — каза Алиса. — И тогава всичко ще се провали.

— Не, защо ще се провали? Ако те самите направят това, ще бъде прекрасно... тогава няма да има нужда да се безпокоя за теб.

— Ето — обидила се Алиса, — отначало ми обещава, а после казва, че ще бъде прекрасно, ако минат без мене!

Гръмозека така се засмял, че палатката се заклатила.

— Ще видим — казал той. — Ще видим. Радвам се, че не се изплаши. Довечера, преди вечеря ще отидеш при лекаря и ще преминеш хипнотичния курс за изучаване езика на Колеида. Той е предупреден. Но докато не е дошло времето — на никого нито дума, даже на твоя приятел Рррр. И имай предвид: ако отидеш в миналото, с тебе ще тръгне и някой от временарите, който ще те следи и ще те прикрива. Така че не се надявай да действуваш напълно самостоятелно. А сега си почивай.

Но когато Гръмозека излязъл от палатката, Алиса вече не можела да почива. Тя скочила от леглото и изтичала да види как подготвят машината на времето за другата сутрин.

10.

„Добре би било — мислела си Алиса, като се промъквала поблизо до машината на времето и разглеждала пулта за управление — да отлетя в миналото. Даже ако ме накарат да отида заедно с Ричард или Петров, няма да се откажа. Те могат да ме вземат на ръце, а като се връщаме обратно, пак ще ме вземат на ръце и ще излезе, че е пътувал само един човек. Машината ще издържи.“

Временарите не обръщали внимание на Алиса. Нямали време. Трябвало да се пренастрои машината така, че да изпраща човека с една седмица по-далеч от преди. По-точно с една седмица и двадесет часа. Петров обяснил на Алиса, че правят така, за да успеят да хванат влака, който тръгвал от разкопания от археолозите град към столицата. Разписанието на влаковете взели от вестника, пари за билет имали. Оставало само да се качат на влака и да стигнат до космодрума в момента, когато ще долети космическият кораб и да видят космонавтите отблизо — наистина ли това е космическа чума.

Алиса забравила за всичко, но изведнъж се разнесъл гласът на Гръмозека:

— А-ли-са!

Гласът проникнал през дебелите стени на станцията и светлинките на приборите тревожно замигали.

— Т-тичай при него — казал Петров, — иначе от гласа му ще се съборят стените.

Алиса веднага си спомнила защо я търси главният археолог. Време било да отиде при доктора — да учи езика.

Докторът, който приличал на градинска лейка, дълго клатил главата си на тънка, права и невероятно дълга шия, сякаш се канел да произнесе дълга реч. Но казал само:

— Седнете, млади човече — и посочил към креслото, от което се спускали разноцветни проводници.

Алиса послушно седнала. Креслото изменило формата си, обхванало я от всички страни, а докторът се приближил и бързо

започнал да прикрепя към слепоочията ѝ проводници, които имали на краищата си лепливи пластинки.

— Не се страхувайте — казал той, когато Алиса потръпнала.

— Аз не се страхувам — отвърнала тя. — Просто ме е гъдел.

В действителност тя малко се поизплашила.

— Затворете това — казал докторът.

— Кое?

Докторът високо въздъхнал и взел от масичката речника. Около три минути търсил нужната дума, а след това казал:

— Разбира се, очите.

От черната кутия, в която се събирали всички проводници, се чуло жужене. То се предало в главата на Алиса и главата ѝ се замаяла.

— Търпете — казал докторът.

— Търпя — отговорила Алиса. — Дълго ли трябва да търпя?

Докторът мълчал. Алиса погледнала с едно око и видяла, че той пак прелиства речника.

— Един час — казал той накрая. — Затворете си очите.

Алиса си затворила очите, но не се сдържала и попитала:

— Кажете, а защо вие самият не научите руски език по такъв начин?

— Аз? — учудил се докторът. — Нямам време.

Той помислил малко, отдалечил се в ъгъла на лабораторията, затракал там с някакви стъкленици и тихо добавил:

— Аз съм неспособен да изучавам езици. Толкова съм неспособен, че дори хипнопедията няма да ми... забравих.

— Да ви помогне?

— Да.

На Алиса ѝ било много приятно. В главата ѝ тихичко жужало, доспало ѝ се, тя си помислила, че не трябва да заспива и веднага чула гласа на доктора:

— Събудете се. Край.

Докторът свалил от главата ѝ пластинките и разплитал проводниците.

— Това ли е? Нима мина цял час?

— Да.

В лабораторията се вмъкнал Гръмозека. Той внимателно огледал Алиса и попитал:

— Бунто тодо бараката а ва?

Алиса едва успяла да си помисли: „Що за глупости?“, когато разбрала, че това не са никакви глупости. Просто Гръмозека я попитал по колеидски дали е научила езика. А като разбрала, Алиса спокойно отговорила на Гръмозека:

— Кра бараката то бунта.

Което означавало: „Да, научих езика“.

Гръмозека се засмял и ѝ наредил да отиде да вечеря, а докторът така се натъжил, че се отказал от вечеря.

— Никога — казал той след тях, — никога няма да мога да науча нито един език! — И от лейката се излели струйки горчиви сълзи.

На вечерята Гръмозека сложил Алиса да седне по-далеч от него, за да не му задава въпроси. Пред нея веднага, като по вълшебство се озовали осем чаши с компот. Цялата експедиция знаела вече, че Алиса обича компот и ако не бил строгият Гръмозека, тя би могла да яде компот колкото си иска.

Но тази вечер Алиса даже не поглеждала към компота. Тя се стараела да хване погледа на Гръмозека, да чуе за какво си говори той с Петров. А когато вечерята свършила, тя чула как Гръмозека казал:

— Какъв чудесен залез! Имате ли нещо против да се поразходим и да се полюбуваме на природата?

— На п-природата? — учудил се Петров. — Никога не съм забелязвал, че обичате залезите. Освен това бих искал да се върна при машината.

— Нищо, има време — миролюбиво изръмжал Гръмозека и повлякъл Петров настрана.

Алиса разбрала, че сега ще се случи най-главното: разговорът за утрешното пътешествие и мечтата на Гръмозека. И тогава тя извършила не много красива постъпка. Подслушала за какво си говорят временарят и археологът. Почакала докато те се спрат до един голям камък, тихичко се промъкнала до него и се затаила.

— Как смятате — попитал Гръмозека Петров, — може ли епидемията от космическа чума да бъде унищожена, ако се хване още от самото начало?

— Разбира се, че може — отговорил Петров. — Само че този въпрос няма отношение към нас: нали Колеида е загинала преди сто години.

— Аха — казал Гръмозека, сякаш чул само началото на отговора на Петров, — значи може.

И той разказал на Петров за това, че иска да измени цялата история на планетата Колеида и да я върне към живот.

Отначало Петров се разсмял, но Гръмозека не мръднал дори с пипало. Попухтял жълт дим и отново казал, че трябва да се проникне до космическия кораб в този момент, когато той се снижи на космодрума, и да се унищожат вирусите.

— Но как?

— Всичко съм предвидил — казал Гръмозека. — Преди отлитането от Земята отидох в медицинския институт и помолих да ми дадат ваксина против чума. Казах им, че археологическата експедиция работи на планета, където има опасност да се зарази. Тогава те щедро дадоха ваксина. Във всеки медицински център на Земята има запаси от нея. Ако вирусът отново се опита да нападне Земята, няма да му е лесно.

— Значи от самото начало сте искали да измените историята на Колеида?

— Точно така, Петров! — възкликнал Гръмозека. — От самото начало. Още преди вашият Институт на времето да се съгласи да изпрати тук своята машина.

— И на Земята не казахте нито дума за това?

— Нито дума. Вие нямаше да искате да ме чуете.

Алиса си помислила, че Гръмозека е прекалено прикрит и недоверчив. Временарите все пак биха го изслушали.

— Ясно е, че за вас или за Ричард ще бъде много трудно да се промъкнете с ваксината до самия космически кораб, затова поканих с нас Алиса. Тя има същия ръст като колеидяните и тя е съгласна, представяйки се за местна жителка, да напръска кораба с ваксина.

— И Алиса ли сте набъркали тук?

— Що за изрази, академико! — обидил се Гръмозека. — Никого не съм набърквал. Алиса е опитен човек. Тя е вече на десет години и има зад гърба си няколко космически пътешествия. Тя отлично ще се справи с тази малка задача.

— В никакъв случай! — казал Петров с такъв тон, с какъвто би казал бащата на Алиса. — Аз или Ричард бихме могли да рискуваме, но Алиса — в никакъв случай!

— Но, академик...

— Не искам и да слушам! Общо взето, вашата идея е смела и интересна. Макар че съвсем не е известно какви последствия може да повлече след себе си. Ние с Ричард ще се посъветваме и след това ще поискаме разрешение от Земята.

Алиса от укритието си видяла как се свил Гръмозека. Даже си вмъкнал главата в раменете така, че над пипалата се издигал само нисък хълм.

— Всичко загина — казал той. — Всичко загина. Вие ще започнете да пишете на Земята, тук ще се съберат осемстотин експерти и те в края на краищата ще кажат, че това не трябва да се прави. Че рискът за цялата Галактика е голям.

— Ето — отвърнал Петров, — вие сам разбирате...

— Аз разбирам...

— Значи утре сутринта Ричард отива в м-миналото и се стареа да стигне до столицата с влака. Там той наблюдава приземяването на космическия кораб, връща се и докладва обстановката. И повтарям, не предприема нищо. Ако се окаже, че вие сте прав и космическата чума е попаднала на Колеида с този кораб, ние ще съобщим за това на Земята и ще поискаме съвет от учените. Край. Лека нощ, и моля ви, не ми се сърдете.

С тези думи Петров тръгнал към станцията на времето, за да я подготви за утрешната работа.

Гръмозека така и не се надигнал от земята. Той седял на камъните и много приличал на голям тъжен октопод.

На Алиса ѝ станало много мъчно за него. Тя излязла иззад скалата и се приближила.

— Гръмозека — казала тя тихо и го погалила по грапавото пипало.

— Какво? — попитал той, като отворил едното си око. — А, ти ли си, Алиска? Чу ли?

— Чух.

— Ето, всичките ми планове рухнаха.

— Не се тревожи, Гръмозека. Аз съм с теб. Нима не може да се измисли нещо?

— Непременно ще измислим — чул се в тоя момент тъничък гласец.

Изад друг камък като коте се измъкнал малкият археолог Рррр. Неговото люляково око светело в мрака като фенерче.

— Аз също чух всичко — казал той. — Не можех да надвия любопитството си. И аз съм съгласен с вас. Не можем да чакаме, докато сто хиляди експерти проведат сто хиляди съвещания. Ние, археолозите, откриваме миналото. Но досега не сме го изменяли, а сега ще вземем и ще го изменим. И ако временарите се откажат, ще ги вържем и ние с Алиса ще отидем сами там вместо тях.

— Само това липсваше — печално се усмихнал Гръмозека. — Тогава въобще ще ни изгонят от археологията. И то заслужено.

— Нека ни изгонят. Ние ще останем да живеем на тази планета. Благодарните колеидяни ще ни издигнат паметник.

— Знаете ли какво — казал Гръмозека, като се изправил в целия си слонски ръст, — стига сте разказвали приказки! И наистина вървете да спите.

Гръмозека вървял напред, едва местейки пипалата си, толкова бил разстроен. Алиса и Рррр вървели малко след него и се опитвали да го успокоят.

Но Гръмозека бил безутешен.

Пред палатката те се спрели да се сбогуват с Рррр.

— Няма нищо страшно — казал Рррр. — Утре Ричард ще види долитането на кораба и ние ще напишем писмото до Земята. Все едно те са умрели преди сто години.

И даже ако вашата идея се осъществи след десет години, няма да се случи нищо особено.

— Утеши ме, няма какво! — казал Гръмозека. И се вмъкнал в палатката.

Алиса се забавила на входа. У нея се появила идея.

— Ти в коя палатка си? — попитала тя Рррр.

— В третата от края.

— Тогава не заспивай — казала Алиса. — Трябва да поговоря с тебе. Щом всички се успокоят.

Като въздишал и ръмжал, Гръмозека шумно се приготвял да спи.

— Слушай — казала му Алиса, — а ти как смяташ да се ваксинират космонавтите? — попитала тя. — Те няма да се съгласят с инжекциите.

— Глупаче! — отвърнал сънено Гръмозека. — Не съм и мислил да им правя инжекции. В медицинския институт ми дадоха този флакон. — Гръмозека показал малък флакон, приличен на термос, който висял на каишка над леглото му. Алиса го била виждала хиляди пъти, но никога не му обръщала внимание. — Той действа като пожарогасител — казал Гръмозека. — Щом се натисне копчето, и от него излиза струя ваксина. Тя обгръща всичко наоколо като мъгла. Ако струята се насочи към отворения люк на кораба, тя ще изпълни целия кораб и ще убие вирусите. Ще влезе заедно с въздуха в дробовете на космонавтите и ще ги излекува, ако са болни. И след три минути на Колеида няма да остане нито един вирус на космическата чума. Е, спи, това вече няма да ни трябва. Гаси лампата, утре трябва да ставаме рано.

11.

Алиса послушно загасила светлината и се вслушала в дишането на Гръмозека. Трудно било да се разбере дали е заспал, или не. Той спи толкова леко. И освен това Гръмозека има три сърца и диша много неравномерно.

Алиса решила да брои до хиляда. Тя преброила до петстотин и шестдесет и разбрала, че заспива. Това не трябвало да става. Ощипала се за ръката, но ощипването било слабо и тогава ѝ се сторило, че пътува с колеидския влак в малко вагонче и колелата тракат монотонно и тихо: так-так-так...

„Алиса“ — тихо ѝ казал кондукторът.

Сигурно искал да ѝ провери билета. Но Алиса нямала билет, била си забравила парите в къщи. Искала да каже това на кондуктора, но устата ѝ не се подчинявала.

„Алиса... так-так-так...“

Кондукторът я хванал за ръка, за да я изведе от вагона, и Алиса се опитала да се измъкне.

И тогава разбрала, че наоколо е съвсем тъмно. Че тя е в палатката, а не във влака, че се е успала.

Скочила. Леглото изскърцало. Гръмозека се раздвижил на сън и попитал:

— Кой не спи?

Алиса застинала. До себе си чула бързо дишане.

— Кой е тук? — пошепнала тя.

Платницето на палатката било откренато.

— Аз съм — отвърнал Рррр.

Алиса взела комбинезона си и изпълзяла навън.

Светела ярка луна, било студено и в лагера не горял нито един фенер. Рррр изглеждал като черно топче.

— Чаках те — прошепнал малкият археолог. — А ти все не идваш. Аз съм свикнал да държа на думата си. Казах, че няма да спя и не спях.

— Извинявай, Рррр — казала Алиса, — аз броих до хиляда, чаках докато Гръмозека заспи и без да искам съм заспала.

— Защо ме помоли да не спя?

— Не се ли досещаш?

— Досещам се — казал Рррр. — Само че искам да го чуя от тебе.

— Утре сутринта Ричард ще отиде в миналото. Той само ще види кораба, но нищо няма да прави. Петров му забрани. Но машината е готова за работа. Какво ще стане, ако ние я включим и аз отида там вместо Ричард? Гръмозека всичко ми обясни.

— А ти можеш ли да я включиш?

— Зная всичко как се прави.

— Но какво ще правиш в миналото?

— Ще отида на космодрума, ще посрещна кораба и ще убия вирусите.

— Как?

— Гръмозека всичко е приготвил. Аз зная.

Малкият археолог се замислил.

— Това май е нашият единствен шанс — казал той. — Ако сега не го направим, никога няма да можем да го направим. Но това е такова нарушение на дисциплината!

— По-тихо, ще събудиш всички. Помисли си, какво означава едно нарушение на дисциплината, щом става дума за цяла планета? Аз съм длъжна да рискувам.

— Говориш като Жана Д'Арк — казал малкият Рррр. — Помниш ли коя е?

— Разбира се, че помня. Тя е спасила Франция.

— Точно така. Аз също съм чел. Само че Жана е била на осемнадесет години, а ти си само на десет.

— Но Жана е живяла сигурно преди хиляда години, а аз живея в двадесет и първия век.

— Знаеш ли какво? — казало черното топче, което лежало в краката ѝ. — Ти си права. Понякога се налага да се нарушава дисциплината.

— Прекрасно! — възкликнала Алиса. — Сутринта, когато всички се събудят, кажи им истината. Аз ще се върна, щом направя всичко. И нека не ме търсят.

— Те сигурно ще тръгнат след тебе.

— Не, ти не знаеш, Рррр. Не могат да направят това, защото машината пуска само един човек. И го запомня, за да го приеме обратно, когато трябва. Ако през нея мине друг човек, преди да се е върнал първият, ще се наложи той завинаги да остане там, в миналото. И Петров знае това най-добре от всички. Така или иначе ще се наложи да ме чакат.

— Това е прекалено опасно.

— Не, не е прекалено.

— Прекалено е. И затова аз ще тръгна с тебе.

— Ти — с мене?

— Да.

— Но ти не приличаш на тях, съвсем не приличаш. Веднага ще те познаят.

— Но аз приличам на техните котета. И ти ще пътешествуваш с коте. Освен това зная техния език по-добре от тебе. Изучил съм всичко за тях и мога да ти подсказва нещо, ако се наложи. И изобщо, ще следя какво правиш.

— Ох, как не искам да ме следят! — каза Алиса. Но в действителност тя много се зарадвала, че малкият Рррр ще тръгне с нея. Все пак е доста страшно да пътешествуваш сама сто години назад в миналото на неизвестна страна.

— Аз ще те взема на ръце и ще те държа като коте.

— По-добре ме сложи в чантата — казал Рррр.

— Добре, ще си взема чантата. Все едно трябва да взема и флакона с ваксината. Без него няма какво да правим там.

— Тогава ти се приготвяй, а аз ще изтичам до вкъщи.

— Защо?

— Ще взема пари — при мене в лабораторията има техни пари. Нали ще трябва да купуваме билет. Освен това ще си направя опашка и ще се съблека. Нали няма котета с комбинезони. Макар че не ми се иска да ходя на чужда планета гол, но какво да се прави?

— Нищо, ти не си много гол — окуражила го Алиса. — Ти целия си вълнен и пухкав.

— Благодаря — измърморил Рррр. — Ние с тебе имаме различни възгледи за еднакви неща.

И той зашумял по прахта, затичал към палатката си.

Алиса облякла комбинезона си, след това се промъкнала в палатката и свалила от гвоздея флакона с ваксината. Гръмозека спял. Той дишал високо и пипалата му се спускали от широкия креват на пода.

После Алиса намерила чантата си, сложила вътре пуловера и флакона. След това помислила малко и решила, че не трябва да пътува в миналото в комбинезон. Намерила в куфарчето роклята си, която още не била слагала, и се преоблякла. Гръмозека все още спял.

Но когато вече се канела да тръгва и се огледала, сторило ѝ се, че едното око на Гръмозека е отворено.

— Не спиш ли? — попитала шепнешком тя.

— Спя — прошепнал в отговор Гръмозека. — Да не забравиш пуловера.

— Няма — учудила се Алиса.

Тя постояла още секунда, но Гръмозека дълбоко спял. Може би само ѝ се е сторило, че току-що е разговаряла с него.

Тя се измъкнала навън.

— Всичко наред ли е? — разнесъл се шепот.

Алиса се навела и при светлината на луната видяла в краката си пухкаво котенце с къса опашка.

— От какво си направил опашката? — шепнешком попитала тя археолога.

— Моят съсед по палатка има кожух. Все ми се присмива, че кожухът му е направен от мои събрата — толкова лоша шега. Пък виждаш ли — дотрябва. Харесва ли ти?

— Ти си съвсем истинско коте — казала Алиса. — Жалко, че окото ти е само едно.

— С това вече нищо не може да се направи — въздъхнал Рррр. — Ще се наложи по-рядко да се подавам от чантата. Гръмозека спи ли?

— Спи — казала Алиса. — Много странно спи. Насън ми каза да си взема пуловера.

— Аха — казал Рррр. Сякаш не повярвал, че Гръмозека спи.

И те тръгнаха към тъмната сграда на станцията на времето.

12.

Алиса натиснала първо зеленото копче. Вратата на кабината се затворила. Тя прехвърлила по-добре чантата през рамо и притиснала малкия археолог към гърдите си. Рррр затворил очи.

— Не се безпокой — казала му Алиса. — Всичко ще бъде наред. Натиснала бялото копче.

А след това червеното.

В този момент я обвила мъгла, главата ѝ се замаяла, лабораторията изчезнала и съвсем не можело да се разбере лети ли, или стои на едно място — нито стени, нито таван, нито под, само някакво неразбираемо движение, което върти и носи напред.

Гласък, отново наоколо мъгла.

Мъглата се разсеяла.

Вече било настъпило утро. Алиса стояла на същото място, където току-що била станцията, но само че нямало помен от никаква станция, никакво градче от палатки.

Наоколо била зелена поляна, по-нататък започвала горичка, зад която се виждали покриви. Покривите били именно там, където археолозите били разкопали града. И всичко това било съвсем странно, защото току-що същият този град бил пустинен, без покриви и стъкла на прозорците. И нямало дървета, и нямало трева. А небето било същото. И хълмът бил същият.

— Едва не ме смачка — разнесъл се слаб глас и Алиса трепнала от изненада. Но веднага съобщила, че силно притиска малкия археолог към гърдите си.

— Не мога да дишам — промърморил Рррр. — Пусни ме засега свободен. Ще ти тежи да ме носиш през цялото време в чантата.

Алиса разтворила ръце — съвсем забравила, че археологът не е коте. Той паднал на земята и изстенал.

— Ох, извинявай! — казала Алиса. — Съвсем се обърках.

Рррр потрил ударения си крак и казал сърдито:

— Нямаме време да се объркваме. Да вървим в града. Влакът ще тръгне без нас. Тогава ще излезе, че сме идвали тук напразно.

— Ами ако машината е сгрешила? Ако корабът не пристига днес?

— Машините не грешат — казал археологът и затичал по тревата към града.

Алиса вървяла след него. Тя откъснала една маргаритка и я помирисала. Маргаритката не миришела на нищо. Над Алиса се завъртяла пчела.

— Махай се — казала ѝ Алиса и веднага си помислила, че ако не успее да направи нищо, то след седмица тук няма да има нито една жива душа — нито пчели, нито хора, нито даже дървета.

Археологът пръв излязъл на тясната пътечка.

— Не се бави — отново промърморил той и размахал опашка.

— Знаеш ли какво? — казала му Алиса. — Ти по-добре по-малко махай с опашка — не го правиш много естествено.

— Тя е здраво пришита — казал Рррр, но престанал да маха опашка.

Приблизил се до дърветата. Те се точели в равна редица, сякаш били посадени специално.

— Почакай тук — тихо казал археологът. — Ще погледна дали няма някой напред.

Алиса спряла и като нямало какво да прави, започнала да къса маргаритки, за да си изплете венец. Алиса има слабост да плете венци от маргаритки или от други цветя, например детелини. Но на Колеида не расте детелина.

— Ох! — чула Алиса тъничък вик. След това ръмжене. Тя захвърлила маргаритите и затичала към дърветата. Нещо се било случило с археолога.

Стигнала навреме. Археологът се носел към нея с всички сили, а след него, като стискало в зъби пухкавата опашка на Рррр, тичало голямо куче.

— Назад! Веднага назад! — извикала Алиса на кучето.

Кучето се озъбило, но спряло.

— Благодаря!

— Дай опашката — казала Алиса на кучето, което стояло недалеч и не пускало от устата си пухкавата опашка. — Това е чужда

опашка. Не е твоя. Дай я веднага.

Алиса направила крачка към кучето, но то отстъпило, сякаш искало да си поиграе с нея. Кучето било голямо, рунтаво, бяло с рижи петна. Иззад храстите излязъл малък човек, малко по-висок от Алиса.

— Какво става тук? — попитал той и Алиса разбрала въпроса, защото от вчера знаела местния език.

— Вашето куче нападна котето ми — отвърнала Алиса по колеидски.

— Ах ти, палавнико! — казал човекът.

Той бил облечен в сиви панталони и сива риза, а в ръката си държал дълъг камшик. Сигурно бил овчар.

— И нека даде опашката. Той откъсна опашката на котето — каза Алиса.

— Защо му е на твоето коте опашка? — учудил се овчарят. — Тя няма да зарасне.

— Нека да я даде — повторила Алиса.

— Резра, хвърли! — заповядал овчарят.

Кучето хвърлило опашката на земята и Алиса, без да изпуска археолога от ръцете си, я вдигнала.

— Влакът скоро ли заминава?

— Кой влак? — попитал овчарят.

— За столицата.

— След един час — отвърнал овчарят. — А ти коя си? Защо не те познавам? Аз познавам всички в нашия град.

— Аз бях тук на екскурзия — каза Алиса. — И се връщам в къщи. Живея в столицата.

— И изговорът ти е странен — казал овчарят. — Всички думи ти разбирам, а пък не говориш по нашенски.

— Аз живея далече — каза Алиса.

Овчарят със съмнение поклатил глава.

— И си облечена не по нашенски — продължил той.

Археологът трепнал и се притиснал по-силно към Алиса.

— Как не по вашему?

— На вид си дете, пък на ръст си почти колкото мене.

— Само така изглежда — обяснила Алиса. — Аз вече съм на шестнадесет години.

— Ама че работа! — учудил се овчарят.

След това се обърнал към Резра, повикал го и като все още поклащал глава, тръгнал към храстите. Но изведнъж, когато Алиса вече решила, че опасността е отминала, той спрял и попитал:

— Как е котето ти? Щом му е откъсната опашката, трябва да тече кръв.

— Нищо, не се безпокойте — казала Алиса.

— Покажи ми го.

— Довиждане — казала Алиса. — Страх ме е да не изпусна влака.

И тя побързала по пътеката към града и не се обърнала, макар че овчарят я извикал един или два пъти. Тя би затичала, но се страхувала, че кучето ще я подгони.

— Какво прави той? — шепнел археологът.

— Не зная. Не гледам назад.

Пътеката се разширила, съединила се с прашния път; отпред се показала някаква барака или склад и Алиса тръгнала, притискайки се по-плътно до стената, за да се скрие от очите на овчаря. Все ѝ се струвало, че той ще затича след нея.

Зад бараката Алиса спряла да си поеме дъх.

— Лошо измислихме версията си — строго казал археологът. — Оказва се, че произношението ни куца. И това за екскурзията е неправдоподобно. Защо човек трябва да се връща от екскурзия сам, рано сутринта? Запомни: ти си идвала при баба си и се връщаш обратно... Между другото, съвсем забравих: младите девойки тук носят косите си другояче. Те ги решат към челото си.

— Но моите коси са къси.

— Все едно, среши ги към челото си.

— Тогава ще се наложи да те пусна на земята.

— В никакъв случай! Тук има хищни кучета!

— Няма никакви кучета. Искаш ли да те сложа в чантата?

— В чантата ли? Прекрасно! Само вземи ножчето ми и пробий дупка на чантата. Иначе няма да виждам нищо.

Алиса прехвърлила археолога в чантата, където вече бил флаконът с ваксината, пъхнала вътре и откъснатата опашка. Пробила с ножчето дупка, за да може археологът да вижда какво става наоколо.

— Жалко, че нямаш конци — казал Рррр. — Как да си пришия сега опашката?

— А пък казваше, че здраво се държи.

— Тебе не са те хващали кучета за опашката — възразил археологът, — затова се смееш.

— Не се смей. Виж в чантата, може би там има конец и игла, в страничното джобче. Обикновено баба ми слага там най-различни неща.

Алиса затворила ципа на чантата. След това все пак сресала косата си напред и тръгнала към гарата.

За щастие, градът все още спял. Прозорците били затворени, пердетата спуснати и нито един човек не знаел, че след седмица по улиците, също така празни като сега, ще се движат само колите на „Бърза помощ“.

— Жал ми е за вас — казала Алиса на къщите, в които спели хора. — Но можете да разчитате на мене.

— Може би вече са открили, че ни няма — завъртял се археологът в чантата: гласът му се чувал глухо, сякаш отдалеч.

— Мълчи — казала Алиса, — някой може да чуе и да умре от учудване: чанта, пък разговаря.

Будката за вестници вече била отворена. И продавачът вътре бил познат. Петров показвал снимката му — нали той го занесъл в болницата. Тоест, ще го занесе, ако Алиса не му помогне.

Алиса извадила от джоба си дребни пари.

— Имате ли днешни вестници? — попитала тя.

Продавачът бил възрастно човече с квадратни рогови очила.

— Една минута, госпожа — казал той. — Ако почакате, ще ги донесат.

— Дълго ли трябва да чакам?

— Не. Чувате ли влака? Това е сутрешния от столицата. Той е докарал пощата.

— А след това обратно в столицата ли се връща?

— Да, след двайсетина минути.

— Тогава дайте ми вчерашен вестник — казала Алиса.

Продавачът ѝ подал вестника и ѝ върнал ресто.

— А вие откъде сте? — попитал той.

— Аз съм чуждестранна туристка — отговорила Алиса.

— Аха — казал продавачът. — Аз веднага познах, че не сте тукашна.

Когато Алиса се отдалечила от будката и пресичала малкото площадче край паметника на неизвестен човек на кон, който ще стои тук и след сто и една години, тя каза на археолога:

— Би трябвало предварително да си уشيا рокля, каквито носят тук.

— Кой би могъл да се сети? — попитал археологът.

— Гръмозека, разбира се.

След площада имало малка градинка. От двете страни на пътеките имало лехи с цветя. Цветята разцъфнали под слънчевите лъчи. Пред гарата спрял автобус, от него слезли малки хора в работни дрехи и влезли в гарата. Над ниското здание се вдигал стълб дим и пухтял локомотив.

— Видя ли вестниците? — попитал Рррр.

— В движение не мога.

— Тогава дай на мене.

Алиса навела вестника на тръбичка и го пъхнала в чантата. Вестникът веднага излязъл обратно.

— Нима не разбираш — изсъскал археологът, — че не мога да чета в чантата? Тук е тъмно и тясно.

— Тогава да не си ме молил.

— Намери пейка — казал археологът, — седни и прочети.

— Първо ще купя билет за влака — каза Алиса, — иначе ще закъснеем и тогава можем да си четем колкото искаме. А на тебе защо ти се развали настроението?

— Става ми лошо — отвърнал Рррр. — Тебе някога носили ли са те в чанта?

— Не.

— Мене също. Между другото, походката ти е нервна, някак подскачаща.

— Никога не съм предполагала!

Като се препирала с археолога, Алиса влязла през вратата на гарата и видяла билетните каси. Тя знаела къде да ги търси, защото археолозите в бъдещето били възстановили почти цялата гара. Наистина, оказало се, че не всичко са възстановили правилно, но сега това нямало значение.

— Един детски — каза Алиса, като протегнала парите в прозорчето на касата.

Кръглото зачервено лице на касиерката се подало от прозорчето. Тя огледала Алиса от главата до краката и каза:

— Такава голяма девойка, а искаш да пестиш от билета. Веднага доплати осем монети за пълен билет.

— Но аз винаги пътувам с детски...

Тук Алиса млъкнала, защото археологът подскочил в чантата.

— А, да, разбира се — каза тя и бръкнала в джоба си за парите. Оставали съвсем малко пари. Само десет монети. — А кога тръгва влакът? — попитала Алиса.

Но касиерката не отговорила и затворила прозорчето.

— Касиерките тук не са вежливи — каза Алиса. — При нас няма такива.

Тя излязла на перона и спряла зад един железен стълб. Не искала да се разхожда пред всички.

Влакът стоял на перона, локомотивът бълвал пара и малобройните пътници заемали местата си. Някои били още съвсем сънени, току-що се били събудили.

Алиса избрала вагон, в който нямало никого, и бързо тръгнала към него. Пред вагона стоял кондуктор с висока оранжева шапка.

— Вашият билет?

Алиса му подаде билета си.

— Вие не можете ли да четете? — попитал той. — Нали е написано — трета класа. А този вагон е първа класа.

— А каква е разликата? — попитала Алиса.

Кондукторът я огледал от главата до петите и казал:

— В цената.

И когато Алиса побързала, за да не я разглежда повече, към следващия, по-беден вагон, изрисуван и пълен с хора, тя чула кондукторът да казва на някого:

— Гледай какво чудо! Чужденка ли е?

Тогава Алиса решила да се представи за чужденка. Спряла пред вагона, но не се приближила до вратата, а се навела над чантата и попитала шепнешком археолога:

— А ако се представям за чужденка?

— Тогава се представяй за северна чужденка и в никакъв случай за южна.

— Защо?

— Защото със северните те са в съюз, а с южните всеки момент ще започне война.

— Няма да започне — уверено казала Алиса. — Няма да успеят.

— С твоя помощ може да успеят.

— Ти с кого разговаряш, госпожа? — чула Алиса строг глас.

Тя се изправила. До нея стояло дебело човече в жълта униформа с голям златен герб на шапката. Тя решила, че това е полицай и първото ѝ движение било да избяга оттам. Да избяга където ѝ видят очите.

— Стой! — казало човечето в жълто и я хванало за ръкава. — Ти откъде си пристигнала и с кого разговаряш, питам?

— Аз съм от север — казала Алиса. — Чужденка съм. Чужденка от север.

— Нещо не ми приличаш — казало човечето.

В този момент изсвирил локомотивът, Алиса се отскубнала и скочила на стъпалото на вагона.

Човечето в жълтата униформа се колебаело какво да прави, а през това време Алиса подала билета си на кондуктора и се промъкнала в претъпкания вагон. Успяла да намери купе, в което дремели трима души в бедно облекло и смачкани шапки. Четвъртото място било свободно.

— Кой беше това? — попитала Алиса, като си поемала дъх и се навела над самата чанта.

— Носач — разнесъл се в отговор шепот.

Влакът се дръпнал и потраквайки по релсите, потеглил за столицата.

— Той можеше ли да ме арестува?

— Не зная — казал археологът. — Никой ли не те чува?

— Не, те спят.

— Тогава прочети най-последния вестника. И сложи чантата на пода. Така ми става лошо.

Алиса разтвори вестника.

Той бил вчерашен. И през цялата първа страница бил отпечатан червен надпис:

„Утре Колеида посреща героите от космоса.“

— Всичко е наред — прошепнала Алиса. — Ще успеем. Временарите не са сгрешили.

13.

За щастие спътниците ѝ след две гари слезли и Алиса останала сама в купето. Тя извадила археолога от чантата и те заедно прочели всички съобщения във вестника, където се говорело за полета на космонавтите и за това, как ще бъдат посрещнати. Даже могли приблизително да набележат как да се придвижат през столицата. Наистина, археолозите още не били разкопали столицата, но Рррр намерил в библиотеката план на града и го прерисувал. Зле били с парите. Оставали им само за трамвай или автобус. Даже нямало с какво да закусят.

— Какво пък — печално се усмихнал археологът и намигнал на Алиса с единственото си око, — ще се наложи като в приказката да продадеш мене, своя единствен приятел.

— Никой няма да те купи без опашка — казала Алиса.

— Не се безпокой — отвърнал археологът, — аз намерих игла и конци. Само че ти така клатеше чантата, че се страхувах да не си убода пръстите. А сега ще си пришия опашката. Имаме още час и половина път.

Алиса гледала през прозореца. Навън се виждала най-обикновена страна, наистина доста изостанала в сравнение със Земята, но нали и Земята някога е била изостанала: нямало монорелси, скоростни въздушни балони, антигравитатори, летящи къщи и всякакви други обикновени неща.

Археологът си мъркал нещо под носа и си пришивал опашката. Алиса би могла да му помогне — тя по-добре умеела да си служи с конците от Рррр, — но не му предложила услугите си: нали всеки сам си пришива опашката, не е ли така?

Алиса започнала да разглежда снимките на космонавтите във вестника. Един от тях ѝ харесвал най-много. Той бил млад, тъмноок и така широко се усмихвал, сякаш въобще не можел да не се усмихва. „Инженер Толо“ — прочела тя името му. И го запомнила.

Вратата на купето тракнала и влязла една бабичка. Бабичката била малка, с кръгло румено лице и дълга синя рокля. Алиса видяла, че изведнъж очите на бабичката станали широки и изплашени. Тя гледала надолу към пейката.

— Ах! — възкликнала бабичката.

Алиса проследила погледа ѝ и видяла, че изненаданият археолог, придържайки с една ръка опашката, а в другата все още стискайки иглата, се опитва да се вмъкне в чантата. Алиса бързо отворила чантата по-широко, за да може той да се вмъкне вътре и отново погледнала бабичката.

Тя отстъпвала към коридора и устата ѝ вече била отворена, сякаш всеки момент щяла да закрепци.

— Не се страхувайте, бабо — казала Алиса. — Не се страхувайте. То така си играе.

— Ох! — казала бабичката. Тя сякаш малко се поуспокоила, като чула гласа на Алиса. — На мен ми се стори...

— Какво?

— Ох, не ме питай, дъще — казала бабичката, — стори ми се, че котето ти си пришива опашката. Очите ме подведоха.

Бабичката бързо забравила уплахата си, седнала до прозореца, развързала торбичката си и извадила от там два домата. Единия взела за себе си, а другия подала на Алиса.

— Ти накъде, дъще? — попитала тя.

— В столицата.

— Разбира се, че в столицата — съгласила се бабата. — А какво ще правиш там?

— Отивам да посрещна космонавтите...

— А-а — казала бабичката и изведнъж се замислила. — Каж ми мила — попитала тя изведнъж, — твоето коте две очи ли има, или едно?

— Две — отвърнала Алиса спокойно, само че все жуми с едното око.

— Добре — Бабичката още веднъж страхливо погледнала към чантата. — Аз също отивам на космодрума.

— Да посрещате космонавтите?

— Не, не всички. Синът ми се връща. Той е инженер. Бабата извадила от чантата си голяма снимка на същия космонавт, който се

харесал на Алиса.

— Ето, виж.

— Аз го познавам — казала Алиса. — Той се казва Толо.

— Кой не го познава — с гордост отвърнала бабата.

— А защо пътувате с обикновен влак? — попитала Алиса.

— А как?

— Нали сте майка на космонавт. У нас родителите на космонавтите винаги ги чествуват заедно с тях.

— Ами, къде съм аз — усмихнала се бабичката. — Както си живееш на село, така си и останах. И моят Толо е скромен. Никога няма да познаеш, че е космонавт. Ти сигурно си чела във вестника как им се случила авария — метеорит пробил стената им? Моят Толо излязъл навън и затворил дупката.

Чантата блъснала Алиса. Но тя вече и без това се била досетила: ето как космическата чума е проникнала на кораба. Значи Толо е вече болен.

— Нищо — казала тя на глас. — Ние ще го излекуваме.

— Кого ще излекуваме? — попитала бабичката.

— Аз така, случайно — усетила се Алиса.

— Моят Толо е здрав. Той никога от нищо не е боледувал. Даже зъби не са го болели. Ето какъв син имам.

Бабата погалила снимката и я прибрала в чантата си.

Алиса отново усетила удар. Археологът бил нещо развълнуван. Какво иска?

— Помоли я да отидеш с нея — разнесъл се изведнъж шепот.

— Какво? — попитала бабичката. — Каза ли нещо?

— Да — отговорила Алиса, — аз на себе си. Казах, че сте щастлива.

— Разбира се, че съм щастлива. Такъв син да отгледам! Даже зъби не са го болели никога.

— Аз за друго — казала Алиса. — Вас ще ви пуснат до самия кораб.

— Разбира се, че ще ме пуснат. Нали трябва да прегърна сина си.

— А аз ще трябва да стоя далеч-далеч. Може би даже изобщо да остана в града. А толкова ми харесва вашият Толо! Честна дума, повече от всички други космонавти.

— Наистина ли, девойче? — попитала бабата сериозно.

— Честна дума.

— Тогава трябва да свърша това добро дело.

Бабичката се замислила, а Алиса притиснала чантата по-силно към пейката. Археологът толкова се вълнувал и така се безпокоял, че чантата треперела, сякаш в нея не било само едно коте, а цяла сюррия.

— Много е палаво — казала бабата. — Пусни го.

— Не може — възразила Алиса. — Ще избяга.

— Чуй ме, дъще — казала бабата. — Днес, може да се каже, е велик ден за мене. Моят син се връща като герой. И аз искам да направя добро дело. Мисля, че Толо няма да ме осъди за това. Ще дойдеш с мене. Ще отидеш до самия кораб и ще кажеш, че си моя дъщеря, а Толо е твой брат. Разбра ли?

— О-о, благодаря! Много, много ви благодаря! — възкликнала Алиса. — Не можете да си представите какво прекрасно нещо правите. И не само за мен, а и за себе си, и за всички!

— Всяко добро дело е не само за един човек — то се отнася за всички.

Разбира се, бабата не разбрала какво имала предвид Алиса, а на Алиса така ѝ се искало да ѝ разкаже всичко, че си прехапала езика почти до кръв, пък Рррр, сякаш отгатнал за какво си мисли, та измъкнал края на ножчето си през дупката на чантата и я убол.

Алиса подскочила от изненада.

— Радваш ли се? — попитала бабата. И самата тя се радвала, че до нея седи щастлив човек.

— Радвам се — казала Алиса и оципала чантата. Влакът започнал да спира. През прозореца се виждали високи нови къщи.

14.

Случва се така — ако провърви, върви както трябва. Бабата не само обещала на Алиса да я вкара на космодрума като своя дъщеря, но даже я нахранила на обяд в кафенето на гарата, показала ѝ града, защото Алиса ѝ признала, че не е тамошна. След това с такси я закарала на космодрума.

Много преди да стигнат космодрума, колата забавила ход и едва-едва се измъквала от задръстванията, за да спре отново след сто метра. Изглеждало, че цялата столица бърза към космодрума. Шега ли е — завръща се първият космически кораб. Улиците били украсени със знамена и портрети на космонавтите и всеки път, когато бабичката виждала портрета на своя син, тя дърпала Алиса за ръкава и високо казвала:

— Кой е там?

— Нашият Толо — отвръщала Алиса.

— Правилно, нашето момче.

Бабата вече сама започнала по малко да вярва, че Алиса е нейна дъщеря. Най-после, когато отпред се показали зданията на космодрума, колата окончателно затънала в потока на автобусите, колите, велосипедите и всички други видове транспорт. Шофьорът се обърнал към своите пътници и казал с тъга:

— По-нататък ви съветвам да вървите пеша. Иначе ще има да стоим до вечерта. Мъртва работа.

Тогава бабата и Алиса се сбогували с шофьора, платили му и тръгнали пеша. След двадесет крачки шофьорът ги настигнал.

— Оставих колата — казал той. — Днес с нея нищо не може да се случи. На никого не е потрябвала. А пък няма да си простя, ако не видя кацането.

Пред зданието на космодрума стояла първата верига полицаи в бели празнични униформи. Те не пуснали шофьора и той останал в огромната тълпа на тези, които нямали билети. А бабата и Алиса

пуснали почти без разговори. Бабата им показала документите си и тогава един от полицаите даже казал:

— Аз ще дойда с вас до полето. За да не ви задържа никой.

Бабичката веднага се навела над ухото на Алиса и ѝ прошепнала:

— Той самият без нас не би могъл да отиде до полето. Много му е притрябвало да не пуска хората. На него му се иска да види как нашият Толо ще излезе от кораба.

След половин час бабата и Алиса стигнали до най-последната преграда. След нея започвало безкрайното бетонно поле, където трябвало да кацне корабът.

По радиото през цялото време предавали съобщения за това как корабът намалява скоростта и се приближава до Колеида. До долитането му оставало съвсем малко време.

Наоколо стояли генерали и много важни началници — ръководители на държавата, учени, писатели и артисти. Всички чакали и се вълнували.

Но никой не можел да се сети, че в огромната тълпа, която била изпълнила космодрума, най-много от всички се вълнувало момиченцето на име Алиса, което било долетяло от бъдещето и от другия край на Галактиката. А тя се вълнувала най-много от всички, защото в ръцете ѝ била съдбата на цялата планета.

Алиса почувствувала, че малко ѝ треперят коленете. И дланите ѝ станали влажни. Тя лекичко започнала да си пробива път напред, до самата ограда.

— Ти накъде? — попитала бабата. — И аз с тебе.

Алиса незабелязано отворила ципа на чантата и напипала вътре флакончето. След това го извадила и го преметнала през рамото си.

— Какво е това? — попитала бабичката.

— Термос — отвърнала Алиса. — Ако ни се прииска да прием, ще го отворя.

Бабата не попитала нищо повече — гледала към небето, защото там се била появила светла точка, която растяла пред очите им.

Космическият кораб, който носел на борда си космическата чума, се приближавал към Колеида.

Корабът се приземил бавно, като насън. За момент той увиснал над самото поле, небесносин пламък излизал от дюзите му и топял

бетона. След това застанал на земята и над полето прелетял кратък ураган, който отвял шапките и фуражките на зрителите.

Гръмнали оркестрите и няколко служители на космодрума започнали да размотават дебелия роло на белия килим, по който космонавтите ще минат от кораба до посрещачите.

— Какво да правя? — попитала Алиса археолога. Тя знаела, че никой няма да я чуе: всички очакват да се отвори люкът и да излязат космонавтите.

— Далеч ли сме от кораба? — попитал Рррр.

— На триста-четиристотин крачки. Няма да мога да дотичам. Ще ме хванат.

— Ох — въздъхнал археологът, — да сме толкова близко и да не можеш да дотичаш! Може би аз бих успял.

— Не, ти няма да можеш да носиш флакона с ваксината.

И тук бабата отново помогнала на Алиса. Като видяла, че всички членове на правителството на Колеида тръгнали от двете страни на белия килим към кораба, защото и членовете на правителството също вече нямали търпение да чакат, тя отместила полицая и каза:

— Там е синът ми.

И каза това така уверено, че полицаят само се поклонил и я пуснал.

Алиса се хванала за ръката на бабата, а когато полицаят се опитал да я спре, бабата се обърнала и каза:

— Това е неговата сестра и без нея няма да направя нито крачка.

— Само оставете чантата — казал тогава полицаят. — С чанта не може.

Алиса се хванала за чантата и се получило объркване, защото бабата я теглела напред, полицаят назад, а Алиса била между тях. Тогава чула Рррр да ѝ казва на космоезик, за да не разбере никой:

— Пусни. Помни за главното.

За щастие полицаят не чул. С другата си ръка той се стараел да удържи другите посрещачи. Алиса пуснала чантата и забързала напред.

Стигнали почти до самия кораб. Там всички спрели. Бабата също.

Люкът бавно се завъртял.

„Някога на Земята са посрещали Гагарин — помислила си Алиса. — Колко жалко, че съм се родила късно! Време е!“ — казала си тя.

И в мига, когато люкът се отворил и първият космонавт, капитанът на кораба се показал в него, Алиса се промъкнала между генерала и главния министър на Колеида, извъртяла се от ръцете на началника на почетния караул и се понесла към люка.

— Стой! — крещели отзад.

— Не се вълнувайте — чула тя гласа на бабата, — това е дъщеря ми.

Алиса в движение свалила от рамото си флакона с ваксината.

Капитанът на кораба, като я видял, се засмял и показал с ръка настрани.

Алиса за секунда спряла. Разбрала, че люкът е много високо и няма да стигне до него. Струята ваксина нямало да влезе вътре.

— Трапът идва! — извикал ѝ капитанът на кораба, който вероятно решил, че Алиса иска да поздрави космонавтите и са ѝ разрешили да направи това.

Автоматичният трап в този момент се приближил до кораба.

— Чакайте! — извикала Алиса на капитана, който вече бил вдигнал крак, за да стъпи на трапа.

Тя скочила на стълбата, без да дочака да спре.

Отзад тропали полицаите, които искали да я настигнат и да я спрат.

Алиса като стрела се изкачила по стълбата. Флаконът бил в ръцете ѝ.

Насочила го в лицето на капитана и натиснала копчето.

Силната мътна струя миризлива ваксина ударила капитана и от изненада той отстъпил назад.

Милиони хора от Колеида, които видели този момент и на космодрума, и по телевизията, ахнали от ужас. Всички жители на Колеида решили, че това е покушение срещу космонавтите.

Алиса стояла пред самия люк и не преставала да натиска копчето. Мъглата бързо обгърнала целия кораб и изпълнила вътрешните помещения.

След това копчето само щракнало и се върнало на мястото си.

Флаконът бил празен.

И в още неразсеялата се мъгла няколко силни ръце хванали
Алиса и я смъкнали надолу.

15.

Килията, в която се озовала Алиса, била малка и съвсем гола. Нямало даже стол. Зад вратата се чували гласове. Това даже не било килия, а просто един от складовете на космодрума, от който бързо изнесли всичко, за да затворят вътре държавната престъпничка, която извършила покушение срещу космонавтите.

Алиса седнала на пода. Тя била щастлива, само че много била изморена и се безпокояла какво е станало с археолога Рррр.

Съзнавала каква паника цари сега по цялата Колеида. Никой нищо не разбира. И всички се питат един друг дали космонавтите не са пострадали. И хиляди различни страшни слухове се носят по Колеида.

Изминали пет минути, след това още пет.

„Сигурно — помислила си Алиса — сега се занимават с космонавтите и не им е до мене.“

След това ѝ дошла друга мисъл в главата. Много добре — успя да спаси Колеида. А по-нататък? Та тя никога няма да може да се измъкне оттук. И никога вече няма да види шумния и добър Гръмозека, и няма да се върне в къщи, на Земята...

Доплакало ѝ се. И заплакала. Може би даже не от жалост към себе си, а защото била много изморена и развълнувана. След като си поплакала малко, настроението ѝ се подобрило. Защото разбрала, че за нищо на света няма да я оставят в беда. Ако е необходимо, от Земята ще докарат още три машини на времето. И тогава тук ще дойдат да я вземат и Петров, и Ричард, и може би даже самият Гръмозека. И ще обяснят всичко на колеидяните. И даже може да построят на Алиса паметник...

Алиса задрямала, облегната на бялата стена.

Нея наистина никой не я разпитвал, защото отначало на космодрума се вдигнала страшна паника. Но когато я отвели и мъглата се разсеяла, оказало се, че космонавтите са съвсем невредими. А щом вече били долетели, тържеството трябвало да продължи. За известно време забравили за Алиса.

16.

Алиса не знаела колко време е спала. Може би десет минути, а може и три часа. Но изведнъж чула:

— Алиса!

Веднага отворила очи и се огледала.

Килията била празна. Зад вратата все така се чували стъпки — строго я охранявали.

— Алиса, чуваш ли ме?

— Ти ли си, Рррр?

— Аз. Ела в най-отдалечения от вратата ъгъл и ми помогни.

Алиса тихичко станала и отишла там, където ѝ казал Рррр.

И видяла, че там, в ъгъла, има решетка. Към решетката отдолу се притискало пухкавото лице на малкия археолог.

— Не тъжи — прошепнал археологът, намигайки ѝ с люляковото си око. — Ние ще се измъкнем.

— А ти как се озова тук?

— Сега няма време да ти разказвам. С една дума, докато крещяха и те гонеха, аз отворих ципа на чантата и изскочих. Едва не ме смачкаха. След това проследих къде те отведоха — нали никой не обръща внимание на едно коте. Още повече, че все пак си приших опашката.

— Е, а после?

— После изследвах зданието. И намерих решетката. Отключих я отдолу, но нямам сили да я вдигна. Хайде, бързичко, напъни се.

Алиса се хванала за решетката. Тя се поддавала едва-едва.

— Дърпай! — умолявал Рррр. — Всеки момент ще дойдат да те вземат.

Зад вратата се чули гласове. Някой идвал към килията.

Алиса с всички сили дръпнала решетката, тя паднала и силно изтракала по каменния под.

— Скачай! — заповядал Рррр. — Не се бой, не е високо.

И в момента, когато вратата на килията започнала да се отваря, Алиса стиснала очи и скочила в тъмната дупка, а Рррр едва успял да отскочи настрани.

— Тичай след мен — казал той.

Алиса дълго тичала по тъмните коридори на сложното подземно стопанство на космодрума. Направила си синини по ръцете и коленете, скъсала ръкава на роклята си, но не можела да спре — Рррр тичал напред и я карал да бърза:

— В къщи ще си починеш. Чуваш ли, гонят ни.

Успели да излязат в задния двор на космогарата една минута преди войската да обкръжи цялото здание. Спасило ги това, че все още на космодрума имало толкова много хора, че войниците и полицаите, които гонели държавната престъпничка, трудно могли да се придвижват бързо.

17.

Дългият шумен ден на планетата Колеида завършвал. Слънцето се спуснало към високите дървета на парка, който бил зад космодрума.

— Ох, колко съм изморена! — казала Алиса, като дотичала до първото дърво и прегърнала стъблото му. — Всеки момент ще падна.

Пухкавият археолог надникнал иззад дървото да види дали не ги гонят.

— Не се отпускай, Алиса — казал той. — Дръж се. Направена е само половината от работата.

— Защо половината? Ние направихме всичко и спасихме планетата.

— Не зная — отвърнал Рррр. — Не зная, моето момиче.

Той говорел като стар, мъдър дядо.

— Ти разпръсна ваксината, това е така. Но само ако се върнем обратно, ще можем да разберем, дали това е дало някакъв резултат.

— Искаш да кажеш, че ние ще се върнем, а всичко ще си е останало постарому?

— Не зная...

— Тогава по-добре да не се връщаме. По-добре да останем тук.

— Ти си изморена, Алиса — казал Рррр, — и нервничиш.

До гората достигнали глухи барабанни удари. Далеч, далеч свирели оркестри. Гъстият топъл въздух потръпвал от бухането на барабаните. Над покрива на космогарата излетяла гирлянда от огромни разноцветни балони.

— Просто не мога да си представя, че те всички ще се разболеят — казала Алиса.

— Може би няма да се разболеят. А ако ти не беше разпръснала ваксината, със сигурност щеше да знаеш, че са обречени. И би било още по-лошо.

Алиса кимнала. Малкият археолог бил прав.

— Почина ли си малко? — попитал той. — Трябва да бързаме. Преди да се стъмни трябва да се отдалечим колкото може повече от

града.

— А сега накъде? — попитала Алиса, на която не ѝ се искало да върви никъде. Да би могла да легне сега на тревата и да заспи. А да се събуди вече в къщи. — На гарата ли?

— В никакъв случай — отвърнал Рррр. — Там веднага ще ни познаят. Сега след космонавтите ти си най-популярният човек в града. Няколко милиона колеидяни са те видели по телевизията. Ще вървим пеша.

И те тръгнали през гората. Рррр тичал напред. Той се ориентирал по слънцето така, че да излязат на железопътната линия и да тръгнат по нея към градчето, край което се намирал лагерът на археолозите.

Алиса си разранила крака, но Рррр не ѝ разрешил да се събуе. „Стана интересно — помислила си Алиса. — Докато пътувахме насам, аз бях главната, а сега той изведнъж си спомни, че е по-възрастен, и ме води.“ Но не ѝ се искало да спори с малкия археолог. И не ѝ се искало да го убеждава, че така или иначе Петров и Ричард ще ги намерят и ще ги спасят. Тогава Рррр непременно ще каже, че може и да не ги намерят.

Изведнъж гората свършила. Тя се оказала тясна. След нея започвал пущинак, а по-нататък пак къщи. Не можели да излязат изпод дърветата — над пущинака летял малък вертолет и откъм къщите бавно се движела по посока на гората верига полицаи.

— Хайде — казал Рррр. — Те подозират, че се крием в гората.

— Какво да правим? — попитала Алиса. — Да се качим на някое дърво?

— Ще се сетят. Да тичаме обратно.

Оказало се, че Рррр е забелязал в гората някакви сгради. Повел Алиса нататък.

На голяма отъпкана и прашна поляна, оградена с ниска ограда, имало Луна-парк — люлки, самолети, които се спускали отвисоко, виенски колела и други развлекателни съоръжения, прилични на тези в парковете на Земята и в същото време съвсем различни.

Бегълците се вмъкнали под една скърцаща въртележка и легнали на земята. Дъсченият под бил съвсем ниско над тях и в дупката между дъските Алиса виждала тънка ивица много светло небе.

Скрили се съвсем навреме. След около три минути към люлките се приближили полицаи. Чувало се как си подвикват. След това един от

тях се качил на въртележката и дъсченият под се огънал под краката му.

На Алиса ѝ се искало да кихне — под въртележката било прашно и задушно. Полицаят спрял точно над нея, като затворил с подметките си светлата ивица, и високо попитал някого:

— Погледна ли отдолу?

— Не — отговорили отдалеч. — Ти погледни.

— Нямам фенер.

— И без фенер ще видиш. Едва ли някой може да се пъхне там.

Полицаят слязъл на земята, Алиса бързо изпълзяла към далечната преграда и се притиснала до нея.

Дървената вратичка се отворила и в нея се появил черният силует на полицая. Той дълго се вглеждал и накрая попитал за всеки случай:

— Има ли някой тук?

— Тръгваш ли? — чуло се отдалеч.

— Идвам — отговорил полицаят и затворил вратичката. — Тук няма никого. Тя вече сигурно е излетяла със самолет.

— Разбира се — съгласил се с него вторият глас. — Такова покушение не можеш да извършиш сам.

— Ще останем тук докато се стъмни — казал Рррр, когато стъпките на полицаите заглъхнали. — Иначе бързо ще ни хванат.

Едва късно вечерта успели да се измъкнат изпод въртележката. Около час след като си отишли полицаите паркът започнал да се пълни с хора. Стопанинът на люлката дълго изтривал прахта по нея, мел, след това я включил и три часа поред под акомпанимента на весела музика, която обаче страшно омръзнала на Алиса, въртележката се въртяла над главата ѝ, скърцала и изглеждало, че всеки момент някой ще продъни пода и ще смачка бегълците.

Най-после, когато Алиса вече цялата била изтръпнала от лежането и се измъчила от това, че страшно ѝ се спяло, а било съвсем невъзможно да заспи от шума на музиката и скърцането на въртележката, веселието завършило. Все по-рядко включвали мотора на въртележката, все по-рядко наоколо се разнасяли гласове. И към полунощ всичко стихнало.

Те изпълзели навън и Рррр дълго разтривал със силните си ръчички краката на Алиса. Те били така изтръпнали, че било

невъзможно да върви. След това станало още по-лошо — краката ѝ започнали да се оправят и ѝ се струвало, че хиляди иглички се забиват в тях.

— Е, ще можеш ли да ходиш? — попитал Рррр.

— Ще мога — отвърнала Алиса.

Сега, след като толкова се намъчила, тя вече разбрала, че на всяка цена трябва да се доберат до своите.

И те се добрали.

Отново прекосили тъмната гора, излезли на пущинака и като заобикаляли ямите и купчините боклук, достигнали до нов квартал на града. Докато не оставили след себе си и последните къщи, се движели бавно — Рррр изтичвал напред, гледал дали няма някого и едва след това Алиса го следвала.

Било вече почти два часа през нощта, когато излезли на железопътната линия. Релсите блестели на лунната светлина.

Те излезли на една пътечка, която се точела покрай линията и започнали да се отдалечават от столицата. Алиса се стараела да си представи как майката на космонавта Толо я ругае, как разказва на сина си Толо, че Алиса е измамила доверието ѝ. Даже ѝ се струвало, че чува гласа на бабичката: „Аз дори я храних с домати. Ако знаех, нищо нямаше да ѝ дам. И котето ѝ беше подозрително“.

Едва на разсъмване успели да се качат на някакъв товарен влак, който намалил ход на едно разклонение.

С първите лъчи на слънцето, изподрани, измъчени, едва живи, страшно щастливи, те се изкачили на хълма. Оставало да направят само една крачка и машината на времето щяла да ги прибере обратно в лагера на археолозите.

И Алиса изведнъж разбрала, че ѝ е много трудно да направи тази последна крачка.

— Страхувам се — казала тя на малкия археолог.

— Аз също се страхувам — казал той. — Разбирам.

— Ами ако ние се върнем, а там всичко си е постарому? Ако не сме успели?

— Ох — въздъхнал Рррр, — не говори!

Той пак бил загубил някъде опашката си, сега вече безвъзвратно.

Те помълчали малко.

След това Алиса се навела и взела археолога на ръце. И направила последната крачка.

Нещо щракнало. Лека мъгла я обгърнала и ѝ се сторило, че се носи някъде, пада... пада...

И ето я в кабината на машината на времето.

18.

Зад стъклото се извисявал Гръмозека. До него — Петров. Ричард бил наведен над пулта за управление.

Алиса стояла в кабината, без да смее да помръдне.

Вратата не се отваряла.

Гръмозека вдигнал пипало, показвайки, че тя е забравила да натисне копчето.

— Ами да, копчето — спомнила си Алиса.

Тя натиснала зеленото копче. Вратата се отместила настрана. Алиса пуснала археолога от ръцете си и той паднал на пода.

— Всичко е наред — казал Гръмозека. — Можете да стартирате.

— Тъй вярно, да стартираме — разнесъл се глас от високоговорителя.

Глухо заръмжали двигателите, пултът за управление се наклонил и Алиса почувствувала как тежестта се увеличава — заработили гравитационните апарати.

— Е, какво? — попитал най-после Рррр. Гръмозека протегнал напред дългите си пипала, вдигнал Алиса и изведнъж тя видяла, че по широкото му зелено лице текат димящи сълзи.

— Дъще моя! — казал той. — Мила! Благодаря ти!

— Какво? — попитала тогава Алиса.

— Всичко е н-наред — казал Петров. — Всичко е н-наред. Макар че това е безобразие.

— Победителите не ги съдят — казал Ричард. — И вие, Михаил Петрович, знаете това.

— А аз — казал Гръмозека, като все още не пускал от пипалата си Алиса, — аз съм съгласен с всяко наказание.

— Стана ли? — настоявал Рррр.

— Всичко стана.

— А защо се движим?

— Ние летим — казал Гръмозека. — Отлитаме.

— Защо? — учудила се Алиса. На нея й било толкова добре в обятията на Гръмозека и съвсем не чувствувала краката си.

— Защото веднага след като вие с Рррр тръгнахте за миналото, аз събудих целия лагер — обяснил Гръмозека.

— За да ни гоните ли?

— Нищо подобно. Бях сигурен, че през нощта ще се опиташ сама да избягаш в миналото. И ти знаеш отношението ми към това. Аз не ти пречех.

— Ти тогава не спеше ли?

— Нали ти казах да не си забравиш пуловера.

— А пък аз така се стараех да не вдигам шум! — казала Алиса.

— Направих всичко, което беше по силите ми. Обясних ти действието на флакона с ваксината, накарах те да си направиш всички инжекции. И помолих Рррр да тръгне заедно с тебе в миналото. Не исках да те пускам сама.

— И ти ли, коте — обърнала се Алиса към своя спътник, — предварително си знаел, че ще избягам?

— Знаех — отговорил малкият археолог. — И освен мене нямаше кой да те придружи. Аз съм най-малкият. И опашка си бях приготвил предварително. Все пак ти потрябвах, нали?

— Потрябва ми. Знаеш ли, Гръмозека, той ме освободи, когато ме хванаха.

— Така ли? Чудесно! После ще ни разкажеш всичко. Много се тревожихме. Мислехме, че ако те хванат, ще трябва да изпращаме в миналото спасителна група.

— Все пак защо сме на кораба? — попитала Алиса.

— Защото веднага след като вие отидохте в миналото наредих за всеки случай да приберат лагера и станцията на времето. Ние не знаехме какво може да се е случило тук през тези сто години. Ами ако на мястото на нашите палатки е израснал нов град? Или изкуствено море?

— Ама че работа падна! — казал Ричард. — За шест часа прибрахме целия лагер, разглобихме станцията и натоварихме камерата на времето в последния кораб. И зачакахме.

— И дочакахте ли? — попитала Алиса. — Може ли да погледна? Гръмозека я отнесъл до илюминатора.

Корабът вече се бил издигнал доста високо и Колеида заемала половината небе. Цялото лице на планетата било заляно от петна светлина — светели градовете и заводите ѝ.

— Това се случи следобед — казал Гръмозека. — Ние седяхме до илюминаторите и гледахме. Знаехме в колко пристига космическият кораб. Седяхме и брояхме минутите. Почти не вярвахме, че ще успееш да се промъкнеш до кораба...

— И тогава — прекъснал го Ричард — видяхме как за една секунда полята станаха зелени.

— И на мястото на стария град израснаха високи домове — казал Петров.

— И над нас прелетя птица — казал Гръмозека.

— И разбрахме, че Алиса е убила космическата чума.

— А как не са ви забелязали? — попитал Рррр.

— Нашият кораб беше под земята и покрит отгоре с маскировъчна мрежа. Провървя ни, че това поле не беше застроено. Затова пък сега, когато излетяхме, сигурно са ни забелязали.

В този момент от високоговорителя се разнесъл глас:

— Говори капитанът на кораба. Току-що с нас се свързаха външните спътници на планетата Колеида. Питат ни що за кораб сме, накъде летим и защо не сме предупредили за полета си диспечера.

— Отговорете им, че се отправяме към техния дежурен спътник — казал Гръмозека. — Нека ни чакат. Всичко ще им разкажем.

19.

Когато Гръмозека заедно с преоблечената и измита Алиса вървял по коридора на дежурния спътник на планетата Колеида, тя помолила главния археолог:

— Като им обясниш всичко, попитай, моля те, дали не са ми направили паметник.

— Какво? — учудил се Гръмозека.

— Дали не са ни направили на нас с Рррр паметник — повторила Алиса. — Нали ги спасихме.

Гръмозека се усмихнал, но нищо не отговорил.

Дежурният диспечер посрещнал гостите в централния пулт. Той бил ниско човече, малко по-високо от Алиса и приличал на инженер Толо. Като видял Гръмозека, той потръпнал и отстъпил крачка назад, но веднага преодолял страха си и се опитал да се усмихне.

— Ние сме от планетата Земя — казал Гръмозека, след като поздравил — и от други планети на Галактическото съдружие, където в скоро време сигурно и вие ще встъпите. Извинете ни, че посетихме вашата планета без разрешение — така се случи.

— Аз съвсем не мога да разбера — казал диспечерът — как сте успели да кацнете близо до голям град и никой да не ви забележи.

— Ние не само кацнахме — казал Гръмозека, — ние бяхме на вашата планета почти половин година.

— Как така?

— Ние сме археолози. Изяснявахме защо е загинала вашата планета.

— Но нашата планета никога не е загивала! — казал диспечерът. — Вие се шегувате с мене!

— В никакъв случай — възразил Гръмозека. — Кажете, това момиченце не ви ли е познато? — и той показал към Алиса.

— Не, разбира се — отговорил диспечерът.

— Странно — казала Алиса.

— Тя вече е била на вашата планета. Само че много отдавна.

— Кога?

— Преди сто години.

— Говорите със загадки — казал диспечерът. — И ако това е шега, то много странна.

— Преди сто години — продължил Гръмозека — се е завърнал вашият първи космически кораб, така ли е?

— Така е — отговорил диспечерът. — Миналата година празнувахме стогодишнината от това събитие.

— А не се ли е случило някакво произшествие в момента, когато корабът се е приземил на Колеида?

— Не — казал диспечерът. — Всичко минало нормално. Оттогава този ден се отбелязва като празник.

— И все пак аз настоявам, че именно в този ден и в този момент това момиченце, което се казва Алиса, е било на космодрума и даже е спасило вашата планета от гибел.

— И даже ме вкараха в затвора — намесила се Алиса.

Диспечерът въздъхнал тежко — уморил се да слуша лудите гости.

— Не вярва — казал Гръмозека. — Не ни вярва на нас с тебе, Алиса. Кажете, имате ли на борда библиотека?

— Защо?

— Може би там ще има някоя книга по история.

— Добре — казал диспечерът и свил рамене. — Почакайте.

Той натиснал някакво копче на пулта, част от стената се отместила и отзад се видели полици с книги. Диспечерът взел една от книгите.

— Тук има ли описание на кацането на първите космонавти? — попитал Гръмозека.

— Момент — отвърнал диспечерът.

Той прелистил книгата.

— Четете — помолил Гръмозека.

Предвкусвайки удоволствието, той даже потропвал с пипала по гладкия под на дежурния спътник.

— „И ето, показал се корабът“ — прочел диспечерът.

— По-нататък, по-нататък — Гръмозека нямал търпение, надничал през рамото на ниското човече. — Ето! — И той посочил с нокът реда.

— „Празникът бил украсен от интересната постъпка на една девойка — прочел диспечерът. — Тя първа дотичала до кораба и напръскала космонавтите с парфюм. Името ѝ останало неизвестно.“

— Само толкова ли? — попитала Алиса.

— Толкова.

— Това бях аз. Само че не беше никакъв парфюм, а ваксина.

Гръмозека разбрал, че търпението на диспечера напълно се е изчерпало и казал:

— Шегата настрана. Предстои ни дълъг и сериозен разговор. Обръщам се към вас официално: корабът „Земя“ моли от Колеида разрешение за кацане на посочен от вас космодрум. Няма да говоря повече с недомлъвки и ще обясня подробно всичко на представители на вашето правителство.

— Почакайте малко — отговорил диспечерът с облекчение. — Сега ще разбере на кой космодрум има свободни места.

А когато Алиса и Гръмозека се връщали обратно към своя кораб, Гръмозека лекичко почукал Алиса с нокът по рамото и казал:

— Не се разстройвай. Може би все пак ще ти построят паметник на тази планета.

— Не ми трябва техният паметник — казала Алиса. — Главното е, че те са останали живи и здрави.

Тя помълчала и добавила:

— Жалко само, че в историята им е написано, че съм ги пръскала с парфюм.

— В историята остава само най-важното — казал Гръмозека. — А детайлите може и да не се запазят в паметта на хората.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.